Vlaams Parlement

stuk **15** (2013-2014) – Nr. 3-F
ingediend op 28 november 2013 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2014

Beleidsbrief
Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid 2013-2014

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door mevrouw Tine Eerlingen en de heer Stefaan Sintobin
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

verzendcode: BEG

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jos De Meyer.

Vaste leden:

de heren Lode Ceyssens, Jos De Meyer, mevrouw Tinne Rombouts, de heer Jan Verfaillie;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Stefaan Sintobin, mevrouw Linda Vissers;
de heren Karlos Callens, Marc Vanden Bussche;
mevrouw Els Robeyns, de heer Jurgen Vanlerberghe;
de dames Tine Eerlingen, Danielle Godderis-T'Jonck;
de heer Peter Reekmans;
de heer Dirk Peeters.

Plaatsvervangers:

de heren Robrecht Bothuyne, Jan Durnez, Marc Van de Vijver, Johan Verstreken;
de heren Pieter Huybrechts, Chris Janssens, mevrouw Marleen Van den Eynde;
mevrouw Lydia Peeters, de heer Bart Tommelein;
de heren Marcel Logist, Bart Martens;
de heer Matthias Diependaele, mevrouw Lies Jans;
mevrouw Patricia De Waele;
de heer Hermes Sanctorum.

Stukken in het dossier:

15 (2013-2014) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nr. 2: Amendementen
– Nr. 3-A: Verslag namens de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme
– Nr. 3-B: Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
– Nr. 3-C: Verslag namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
– Nr. 3-D: Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
– Nr. 3-E: Verslag namens de Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie
12-A (2012-2013) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
13 (2013-2014) – Nr. 1: Algemene toelichting
– Nr. 2: Toelichtingen per programma
14 (2013-2014) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
16 (2013-2014) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof
21 (2013-2014) – Nr. 1: Meerjarenraming
2234 (2013-2014) – Nr. 1: Beleidsbrief

INHOUD

I. Toelichting door minister-president Kris Peeters 4
1. Vlaamse landbouw: duurzaam en competitief 4
2. Investeren in landbouw en platteland 5
3. Vlaamse landbouw duurzaam 6
4. Ondersteuning van landbouwonderzoek 7
5. Ontwikkelingskansen en ruimte voor alle bedrijven 8
6. Administratieve vereenvoudiging 9
7. Visserij 10
7.1. Toekomst voor de visserij 10
8. Gemeenschappelijk landbouwbeleid na 2014 11
8.1. Inkomenssteun na 2014 11
8.2. Marktondersteuning na 2014 12
8.3. PDPO III 12
9. Plattelandsbeleid 13
10. Landbouwadministratie 13
11. Begroting Landbouw en Visserij 14
II. Bespreking 14
1. Interventies van de leden 14
2. Antwoorden van de minister-president 22
3. Reacties van de leden 29
4. Bijkomend antwoord van de minister-president 30
III. Indicatieve stemming 30
Gebruikte afkortingen 31

Op 6 en 13 november 2013 besprak de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014 en de beleidsbrief Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid 2013-2014, ingediend door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid (*Parl.St.* Vl.Parl. 2013-14, nr. 2234/1).

I. TOELICHTING DOOR MINISTER-PRESIDENT KRIS PEETERS

Minister-president *Kris Peeters* schetst dat er in de beleidsbrief, de laatste van de legislatuur, niet veel nieuwe initiatieven op stapel staan, met uitzondering van de maatregelen voor de uitvoering van zowel de eerste als de tweede pijler van het nieuwe GLB. Maar de beleidsbrief geeft ook een terugblik op de voorbije regeerperiode.

1. Vlaamse landbouw: duurzaam en competitief

Volgende trefwoorden typeren de Vlaamse land- en tuinbouw op dit moment: sterke specialisatiegraad, schaalvergroting, exportgerichtheid, samenwerking via producentenorganisaties en ketenoverleg.

Op dit moment zijn er nog 25.217 landbouwbedrijven in Vlaanderen. Dat is een daling met een derde ten opzichte van 2002. Sinds de jaren zestig verdwijnt jaarlijks zowat 3 percent van de landbouwbedrijven.

Maar tegelijkertijd is in tien jaar tijd de oppervlakte cultuurgrond per bedrijf gestegen met 46 percent tot 24,5 hectare. De schaalvergroting zet zich dus in versneld tempo door. Deze evolutie naar minder maar grotere bedrijven doet zich in alle landen van de Europese Unie voor. Bedrijfsleiders geven aan dat schaalvergroting meestal het gevolg is van de opgelegde normen inzake dierenwelzijn, leefmilieu, voedselveiligheid enzovoort. De minister-president ontkracht de kritiek dat de overheid de schaalvergroting in de hand werkt. De schaalvergroting zet zich door, ondanks het feit dat de Vlaamse overheid een plafond heeft ingesteld van 1 miljoen euro VLIF-investeringssteun per bedrijfsleider voor een periode van 7 jaar. Heel wat grotere bedrijven zitten ruim boven dat investeringsbedrag. Er zijn trouwens ook heel wat bedrijven die kiezen voor de korte keten en zo proberen om meer toegevoegde waarde te realiseren op het bedrijf zelf. Maar de minister-president merkt op dat de markt hiervoor ook eindig is.

De tewerkstelling bedraagt zowat 53.000 personen, goed voor 41.000 vte. Dat is een daling met 22 percent sinds 2002. De tewerkstelling neemt minder af dan het aantal bedrijven. 76 percent van de arbeid is nog steeds familiale arbeid. Het aantal seizoenarbeiders is sterk gestegen.

De productiewaarde van de Vlaamse land- en tuinbouw bedroeg in 2012 5,7 miljard euro. Daarvan is 60 percent afkomstig van de veeteelt. De varkenssector is met een productiewaarde van 1,6 miljard euro de belangrijkste tak van de Vlaamse landbouw.

Ons land staat op de vierde plaats in het EU-klassement van agro-exporteurs, na Duitsland, Nederland en Frankrijk. Vlaanderen neemt hiervan 82 percent voor zijn rekening. Vlaanderen realiseert een handelsoverschot in agroproducten van 4,7 miljard euro en de uitvoer is nog gestegen met 8 percent.

De minister-president wijst erop dat de conjunctuurindex voor de vierde keer op rij stijgt. Uiteraard is het beeld zelden voor alle sectoren gelijkaardig, maar de vooruitzichten bij de landbouwers zijn over het algemeen positief.

Ondernemerschap blijft een zeer belangrijk en terugkerend thema voor de Vlaamse land- en tuinbouwsector. Hiervoor werd het initiatief 'landbouwer = ondernemer²' opgestart. Er werd voor de derde keer een Intern Actieplan Ondernemerschap opgesteld.

Samenwerking binnen de keten is een van de prioriteiten van het nieuwe GLB. Hierdoor kan de macht van de producenten in de keten versterkt worden. Dat kan door de ontwikkeling van producenten- en brancheorganisaties. De nodige regelgevende initiatieven werden op Vlaams niveau uitgewerkt, licht de minister-president toe.

Het nieuwe GLB erkent de noodzaak om adequaat in te spelen op crisissen verbonden aan dier- of plantenziekten en de gevolgen van het aangetast consumentenvertrouwen. Vanaf 1 januari 2014 voorziet de integrale marktordening in drie specifieke artikelen de mogelijkheid om in te grijpen om verdere schade te voorkomen en geleden schade te compenseren. Een Vlaams beleid met betrekking tot klimatologische risico's zal mogelijk worden na de regionalisering van het algemeen rampenfonds en het landbouwrampenfonds.

De exportcel van VLAM is sterk uitgebreid in 2013, beklemtoont de minister-president. VLAM was aanwezig, samen met Vlaamse exporteurs, op twintig buitenlandse vakbeurzen en heeft ook nog vijf prospectiezendingen ondernomen naar potentiële afzetmarkten buiten de EU. De spreker merkt op dat VLAM vooral werkt voor middelgrote ondernemingen, aangezien de grote zelf kunnen instaan voor activiteiten op de exportmarkt. In 2014 gaat VLAM op hetzelfde elan verder. Hierbij zijn de contacten en samenwerking met F.I.T. een belangrijke factor, al hebben beide organisaties een duidelijke taakverdeling.

Het is belangrijk om onze troeven in het buitenland te promoten. Daarom heeft de minister-president op 17 juni 2013 VLAM, F.I.T., Horeca Vlaanderen en de Voedingsfederatie FEVIA samen met het kabinet van minister Bourgeois uitgenodigd voor een startvergadering in verband met een initiatief om de buitenlandse promotie van de Vlaamse gastronomie een flinke duw in de rug te geven. Hierover is een samenwerkingsprotocol in voorbereiding.

Een bedrijf uitbouwen in de land- en tuinbouwsector brengt heel veel specifieke uitdagingen met zich mee. Daarom zal de werking van Boeren op een Kruispunt in 2014 intensief voortgezet worden met dezelfde subsidiëring van de Vlaamse overheid. De landbouworganisaties (reeds langer) en sinds kort ook een aantal andere organisaties uit de agrovoedingsketen participeren mee in de vzw, schetst de minister-president.

2. Investeren in landbouw en platteland

Ondanks de crisissituatie in belangrijke sectoren van de Vlaamse land- en tuinbouw bleven de investeringen waarvoor een beroep gedaan werd op investeringssteun (VLIF) op een zeer hoog niveau. Dat wijst er volgens de spreker op dat de financiële crisis de investeringsbereidheid in de sector weinig beïnvloed heeft.

Bijna alle investeringen gaan gepaard met schaalvergroting, wat een constante is over de sectoren heen. De keuze voor schaalvergroting is het meest uitgesproken in de dierlijke sector en de glastuinbouw. Een andere bijzondere vaststelling was de steun voor investeringen waarmee milieudoelstellingen, doelstellingen inzake dierenwelzijn en kwaliteit nagestreefd worden. De som van de investeringen met een belangrijk aantoonbaar effect op deze vlakken blijkt een aanzienlijk percentage van de totale steun uit te maken.

De VLIF-regelgeving is een belangrijke stimulans geweest voor de versnelde omvorming van eenmanszaken tot vennootschappen. Sinds 2009 is het aantal actieve landbouwvennootschappen met ruim 80 percent toegenomen. Het beleid promoot dit, beklemtoont

de minister-president, want het is een beveiliging voor het familiaal kapitaal van de landbouwbedrijven.

De jonge landbouwers zijn de sleutel voor de toekomst. Het aantal aanvragen voor vestigingssteun ligt met een gemiddelde van 207 per jaar in de lijn van de verwachtingen.

De gemiddelde vestigingskosten stijgen, parallel met de omvang van de bedrijven: 228.500 euro tegenover 203.200 euro in de vorige legislatuur. Een zeer opmerkelijke wijziging deed zich voor bij de vorm van de vestigingskosten. Het percentage van de aanvragen om vestigingssteun dat gaat over overname van aandelen bedraagt tijdens deze regeerperiode liefst 45 percent. In de vorige regeerperiode bedroeg dat aandeel amper 7 percent. De positieve discriminatie van de overname van aandelen speelt ongetwijfeld een rol.

Het plattelandsontwikkelingsbeleid (PDPO II) zit op schema. Over de periode 2007-2013 werd 643,7 miljoen euro uitgegeven, wat neerkomt op ongeveer 85 percent van het geplande budget voor de volledige programmaperiode.

De biosector is een economisch belangrijke sector met een omzet van 435 miljoen euro per jaar. Er is nog groei mogelijk aangezien de vraag veel groter is dan het aanbod, schetst de minister-president. Het nieuw strategisch plan streeft een kwalitatieve en kwantitatieve groei van de biologische productie in Vlaanderen en een evenwichtige marktontwikkeling na. Een nieuwe regelgeving rond biobedrijfsadvisering en biozaden zit in zijn eindfase.

De korte keten biedt extra ontwikkelingskansen, versterkt het duurzame karakter en zorgt ervoor dat er opnieuw meer verbondenheid ontstaat tussen producent en consument, wat resulteert in een hogere waardering voor land- en tuinbouw en in duurzame consumptiepatronen.

Om de korte keten verder te ontwikkelen werd een Strategisch Plan Korte Keten opgesteld. Zo heeft VLAM zijn werking rond hoeveproducten verbreed. Er werden in 2012-2013 al 14 quick-winprojecten gefinancierd voor een totaal bedrag van 99.541 euro en er is een nieuwe oproep gelanceerd.

Het beeld van het landbouwbedrijf in het Vlaamse landschap is de laatste decennia sterk geëvolueerd, wat leidde tot een veranderende agrarische architectuur. In een samenwerking tussen de Vlaamse Bouwmeester, het Departement Landbouw en Visserij en ILVO wordt het pilootproject productief landschap uitgewerkt, waarbij wordt nagegaan hoe landbouw in Vlaanderen kan functioneren als een motor van vernieuwende maatschappelijke en ruimtelijke evolutie, licht de minister-president toe.

Op 28 juni 2013 werd het Vlaams Klimaatbeleidsplan, bestaande uit een mitigatie- en een adaptatieplan, definitief goedgekeurd, met als belangrijkste doelstelling de reductie van de uitstoot van broeikasgassen in Vlaanderen tussen 2013 en 2020, om zo de klimaatverandering tegen te gaan. Ook vanuit landbouw werd een bijdrage geleverd.

Ook aan energiebeheer in de land- en tuinbouwsector werd volgens de spreker de nodige aandacht besteed, met energieconsulenten en een pilootproject laagwaardige restwarmte.

3. Vlaamse landbouw duurzaam

De geïntegreerde gewasbescherming (IPM) geldt voor alle gewassen vanaf 2014 en vormt een grote uitdaging voor de Vlaamse land- en tuinbouw. De praktijkgids gewasbescherming wordt volledig aangepast aan IPM.

Een essentieel onderdeel van IPM zijn de waarnemingen en waarschuwingen, die de basis vormen om te beslissen of een behandeling tegen ziekten en plagen verantwoord is. Het beleidsdomein ondersteunt de verschillende praktijkcentra om in alle plantaardige sectoren een wetenschappelijk verantwoord waarschuwingssysteem te ontwikkelen en ter beschikking te stellen van de professionele land- en tuinbouwers.

Om erosiebestrijding beter aan te pakken heeft de minister-president, in overleg met de minister bevoegd voor leefmilieu en met de landbouworganisaties, een plan uitgewerkt voor een betere aanpak van bodemerosie op landbouwpercelen. Het plan voorziet enerzijds in een aantal brongerichte maatregelen die gefaseerd verplicht worden en anderzijds in stimulerende maatregelen. De regelgeving is bijna afgewerkt. Ook in het voorlichtingsplan 2014 van het Departement Landbouw en Visserij zal erosiebestrijding een prominente plaats innemen, om zo voor voldoende sensibilisering en voorlichting van de landbouwers te zorgen.

Landbouwers spelen ook een rol als natuurbeheerder, stelt de minister-president. Zo helpt agrarisch natuurbeheer bij het verbreden van de bedrijfsvoering of bij de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Het initiatief Agrarisch Natuurbeheer en Agrobiodiversiteit wordt de komende jaren verder uitgediept met als doel agrarisch natuurbeheer beleidsmatig en op het terrein verder kansen te geven.

Dierenwelzijn is ook een belangrijke factor in duurzame landbouw. Het engagement van de belangrijkste actoren in de varkenssector om uiterlijk in 2018 geen chirurgische castratie van biggen meer uit te voeren vraagt verdere initiatieven om de hinderpalen daarvoor weg te werken. Medio 2013 werd een werkgroep geïnstalleerd om de knelpunten op te sporen en kennishiaten op te vullen. Er wordt ook een demonstratieproject en een IWT-onderzoeksproject opgestart in 2013.

In de konijnenhouderij is op initiatief van de sector een ontwerp voor regelgeving voorgesteld waardoor op termijn de batterijhuisvesting geleidelijk vervangen zou worden door huisvesting in konijnenparken. Het VLIF werd aangepast om deze diervriendelijke huisvesting te ondersteunen.

Het terugdringen van voedselverlies kadert binnen de doelstellingen van Vlaanderen in Actie. Hiervoor werd op initiatief van de minister-president in 2011 een interdepartementale werkgroep voedselverlies opgericht. In het kader van deze werkgroep werden reeds heel wat operationele initiatieven genomen. Vlaanderen is rond dit thema een van de koplopers binnen Europa en wil op dit elan verdergaan de komende jaren, aldus de spreker.

Ook de reorganisatie van de Piétrainvarkenshouderij wordt door de minister-president aangestipt.

4. Ondersteuning van landbouwonderzoek

Met het Platform voor Landbouwonderzoek is er in Vlaanderen een uniek forum voor overleg tussen de verschillende betrokken actoren, aldus de spreker. Het platform baseert zijn werking op de uitdagingen die geformuleerd werden in het witboek Landbouwonderzoek.

Het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek investeert volop in een toekomstgerichte landbouw- en visserijsector. Hiervoor wordt er, na de oprichting van proefserres, nu geïnvesteerd in een melkveestal en een varkensstal.

De praktijkcentra vormen de schakel tussen het onderzoek en de land- en tuinbouwers. De praktijkcentra plantaardige productie spelen in het kader van het flankerende beleid bij MAP IV een belangrijke rol, onder meer in het kader van de waterkwaliteitsgroepen. De

praktijkcentra dierlijke productie hebben hun samenwerking versterkt door de gezamenlijke organisatie van studiedagen en demonstratieprojecten.

In het kader van het Vlaams Actieplan voor de Varkenshouderij werd het Varkensloket opgericht, dat een brugfunctie vervult tussen de onderzoekswereld en de varkenssector.

Demonstratieprojecten, die lopen gedurende twee jaar, zijn volgens de minister-president een nuttig en efficiënt kanaal om land- en tuinbouwers bewust te maken van nieuwe mogelijkheden op het vlak van duurzame praktijken en technieken.

De projectoproep demonstratieprojecten 2013 voorziet volgende vijf thema's:
– rendabiliteit in de varkenssector;
– klimaatregeling van stallen op dierniveau in functie van energiebesparing, emissiereductie, gezondheid en productieresultaten van de dieren;
– bescherming van het oppervlaktewater tegen puntvervuiling en diffuse verontreiniging;
– arbeidsveiligheid;
– realisatie van instandhoudingsdoelstellingen op het landbouwbedrijf/binnen de agrarische bedrijfsvoering.

Tegen het einde van het jaar worden de gekozen projecten bekendgemaakt.

Om de interactie tussen onderzoek en praktijk te stimuleren, zal ingespeeld worden op het nieuwe door Europa ontwikkelde instrument van de Europese Innovatiepartnerschappen (EIP). Er komt een steunmaatregel om operationele groepen op te starten waarbij landbouwers, onderzoekers, adviseurs en/of andere actoren samengebracht worden, om rond een probleem of opportuniteit een oplossing te zoeken. Vanaf 2014 zal jaarlijks een oproep voor het indienen van aanvragen voor de oprichting van operationele groepen gelanceerd worden.

Sinds september 2013 wordt er aan starters een vernieuwde opleiding 'starterscursussen' aangeboden in het kader van de naschoolse vorming.

Het voorlichtingsplan geeft per sector de thema's weer voor voorlichtingsactiviteiten die het Departement Landbouw en Visserij het komende jaar organiseert. De kennisoverdracht kan hierbij op verschillende manieren gebeuren. In 2013 wordt een evaluatie gemaakt van de gebruikte communicatievormen met het oog op nog meer effectiviteit en efficiëntie, licht de minister-president toe.

In het voorlichtingsplan 2014, dat in voorbereiding is, komen een aantal thema's uit het voorlichtingsplan 2013 terug, zoals toepassing van IPM op het bedrijf, duurzame bemesting en het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Het risicobestendiger maken van de Vlaamse landbouw, het hoofd bieden aan prijsvolatiliteit en het aanscherpen van het kostprijsbewustzijn zijn ook blijvende aandachtspunten. Nieuwe aandachtpunten in het voorlichtingsplan 2014 zijn onder meer erosie en arbeidsveiligheid.

Rond het thema arbeidsveiligheid worden verschillende initiatieven genomen, waaronder een sensibiliseringscampagne. Recent vond op het kabinet van de minister-president hierover een rondetafelgesprek plaats met alle betrokkenen.

5. Ontwikkelingskansen en ruimte voor alle bedrijven

Op 19 juli 2013 stelde de minister-president de visie en strategie voor een duurzame Vlaamse bio-economie voor via een mededeling aan de Vlaamse Regering. Bij bio-economie gaat het erom gebruik te maken van landbouwgrondstoffen en reststromen voor niet-voedingsdoeleinden.

In de loop van 2013-2014 zal de interdepartementale werkgroep de vooropgestelde visie en strategie verder concretiseren in de vorm van acties. De inhoud van die acties zal in nauwe samenwerking gebeuren met de belanghebbenden.

Het debat rond schaalvergroting in de melkveehouderij is zeer actueel door de afschaffing van de melkquota vanaf 1 april 2015. Er werd hierover een uitgebreide bevraging van de sector georganiseerd, deelt de spreker mee. De oprichting van producentenorganisaties in de melkveehouderij is nu mogelijk door een wijziging van de reglementering. Inmiddels is de oprichting van een producentenorganisatie een feit.

Als de veestapel groeit, betekent dat ook een evenredige toename van de grondbehoefte. De concurrentie voor grond is dus groot en wordt nog groter. Dit omschrijft de minister-president als een knelpunt.

In deze legislatuur is het aantal zorgboerderijen sterk toegenomen, tot meer dan 500. Begin 2014 zal een aangepaste regelgeving voor zorgboerderijen van kracht worden. De regeling werd inmiddels goedgekeurd door de Vlaamse Regering en ligt momenteel voor advies bij de Raad van State.

In de glastuinbouw leeft het debat over de ontwikkeling van glastuinbouwclusters en de daarbij horende schaalvergroting. Glastuinbouwclusters bieden potentieel voor samenwerkingsvormen met partners binnen en buiten de sector. Een glastuinbouwcluster in Roeselare lijkt een interessante en haalbare piste. Ook in het kader van SALK wordt de mogelijkheid onderzocht van de ontwikkeling van een glastuinbouwcluster in Noord-Limburg. Op andere plaatsen loopt de ontwikkeling om allerlei redenen vertraging op.

Het AGNAS-proces heeft als doel om in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen de ruimtelijke organisatie van de agrarische en de natuurlijke structuur op planniveau te realiseren. In het kader van het AGNAS-proces is de landbouwimpactstudie inmiddels uitgegroeid tot een gedragen en snel inzetbaar instrument dat een snelle analyse van het huidige landbouwgebruik en de bestemming geeft. Het landbouweffectenrapport bouwt verder op de LIS en peilt door een bevraging van de individuele betrokken landbouwers naar hun perspectieven, rekening houdend met de voorziene ontwikkelingen.

Het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed werkt aan een Beleidsplan Ruimte Vlaanderen dat de toekomstvisie voor de ruimte in Vlaanderen scherpstelt. Hiervoor werd een groenboek opgemaakt. In het kader van het groenboek werden enkele kortetermijnacties als quick-wins naar voren geschoven. Een ervan is de aanduiding van strategisch belangrijke landbouwgebieden, die te allen tijde het professioneel agrarisch gebruik voorrang geven op andere ontwikkelingen die eerder ondergeschikt en weloverwogen kansen kunnen krijgen. Daarmee ondersteunt de landbouwsector rechtstreeks het behoud van de open ruimte, stelt de minister-president.

Het ontwerp van decreet Landinrichting dat in opmaak is, voorziet onder meer in een uitgebreide decretale basis voor het flankerend landbouwbeleid bij grote (infrastructuur) projecten. Het decreet voorziet in een instrumentenkoffer waarover de projectontwikkelaar kan beschikken en die hij kan inzetten op maat van het project en op maat van de getroffen landbouwers.

6. Administratieve vereenvoudiging

Het e-loket Landbouw en Visserij werkt aan de realisatie van een efficiëntere, dienstverlenende en meer doeltreffende organisatie, om de administratieve vereenvoudiging voor de landbouwers te bewerkstelligen.

Het e-loket, operationeel sinds 2006, heeft sindsdien heel wat extra functionaliteiten gekregen. Vandaag kunnen via het e-loket tal van aanvragen ingediend en gegevens geconsulteerd worden. Afgelopen jaar werden verschillende aanvragen toegevoegd aan het e-loket, waaronder de online VLIF-aanvraag.

Er lopen voorbereidingen om volgende aanvragen via het e-loket mogelijk te maken:
– zorgboerderijen;
– naschoolse vorming;
– teeltmeldingen.

Ook bij bestaande aanvragen wordt systematisch gekeken naar administratieve vereenvoudiging. Een grondige aanpassing van het e-loket zou op termijn moeten leiden tot de afbouw of het afschaffen van de papierstroom.

Een land- en tuinbouwbedrijf wordt geconfronteerd met een brede waaier aan reglementeringen en verplichtingen. Het is de taak van de overheid om de noodzakelijke controles zo efficiënt en effectief mogelijk uit te voeren, stipt de minister-president aan. Om dat te realiseren, werd een speciale werkgroep opgericht door de Vlaamse landbouwadministratie, waaraan de verschillende erkende landbouworganisaties deelnemen. Op die manier kunnen ze vanuit de praktijkervaring van de landbouwer hun mening geven over mogelijkheden tot stroomlijning en eventuele prioriteiten aanbrengen in dat verband.

Integratie en optimale gegevensuitwisseling met andere externe diensten, bijvoorbeeld FAVV en VLM, wordt verder bekeken. Het interne en externe overleg over het stroomlijnen van controles wordt voortgezet. Doel blijft om mogelijkheden te zoeken naar efficiëntiewinsten in middelen en tijd. De aandacht voor de gecontroleerde blijft een belangrijk punt in deze aanpak.

7. Visserij

7.1. Toekomst voor de visserij

De minister-president schetst de stand van zaken. De Vlaamse vissersvloot is het voorbije decennium kleiner geworden. In 2012 waren er 439 erkende zeevissers actief in de Vlaamse vloot en 83 vaartuigen. De gemiddelde leeftijd van de vloot is opgelopen tot 24 jaar.

De laatste jaren is er een omschakeling gebeurd naar meer milieuvriendelijke vistechnieken, met minder bodemberoering, wat leidde tot een hogere energie-efficiëntie.

In 2012 was er een aanvoer van 21.894 ton door de Belgische vissersvaartuigen. Wat 9 percent meer was dan in 2011. Hiervan ging 17.558 ton naar binnenlandse havens.

De Vlaamse visserij is momenteel gespecialiseerd in platvis. Met als belangrijkste soorten:
– schol (6394 ton);
– tong (2949 ton);
– rog (1496 ton).

Wanneer naar de besomming wordt gekeken, krijgen we een ander beeld en zijn de belangrijkste soorten:
– tong (30,2 miljoen euro, 39 percent van de waardecreatie);
– schol (8,6 miljoen euro);
– zeeduivel (5,5 miljoen euro).

Het gemeenschappelijk visserijbeleid wordt om de tien jaar grondig hervormd. In 2011 startte de huidige hervorming met een voorstel voor een basisverordening over het nieuwe

GVB door de Europese Commissie, samen met een voorstel voor een marktordening en een mededeling over het externe beleid.

Voor de Vlaamse vloot, die gespecialiseerd is in de gemengde visserij, vormt de invoering van een aanlandingsplicht de grootste uitdaging. Vanaf 1 januari 2016 geldt er een aanlandingsplicht voor de belangrijke tong- en scholvisserij. Het uitgangspunt van Vlaanderen is dat teruggooi vermeden en voorkomen moet worden en dat er maximaal ingezet moet worden op selectiviteit. Daarom werd begin 2013 een actieplan 'Selectief vissen doet leven' gelanceerd om de selectiviteit van de Vlaamse vloot nog verder te verhogen.

Er is ook een akkoord gesloten over een vernieuwde marktordening, waarin meer aandacht gaat naar betere consumenteninformatie, eenvoudigere handelsnormen en een versterking van de producentenorganisaties. Minder gunstig is wel dat het interventiemechanisme vervangen wordt door een uitdovend systeem van opslagsteun voor visserijproducten.

Een derde onderdeel van het nieuwe GVB is de externe dimensie, goedgekeurd tijdens de Raad van 19 maart 2012. De duurzame principes in het interne visserijbeleid moeten volgens Vlaanderen ook uitgedragen worden in het externe beleid.

Op 15 juli 2013 is er binnen de Raad een akkoord bereikt van algemene oriëntatie over het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij. Vlaanderen wil met het nieuwe EFMZV de transitie naar een duurzame visserij in de toekomst verder ondersteunen.

De inspanningen door de sector en de resultaten van het convenant 'Naar een duurzame visserij' tonen aan dat het Vlaams visserijbeleid definitief de weg is ingeslagen van de duurzaamheid, resumeert de minister-president.

De inspanningen binnen de vloot enerzijds en de veilingen anderzijds, hebben niet kunnen verhinderen dat er nog uitdagingen liggen bij de marktwerking en bij de onderlinge afstemming van vraag en aanbod. Vandaar dat er speciale aandacht gaat naar (bottom-up) acties om tot een betere afstemming te komen.

De middelen uit het EVF voor de periode 2007-2013 zijn in Vlaanderen quasi volledig toegekend. Het EFMZV wordt, na definitieve goedkeuring op Europees niveau in de loop van 2014, het nieuwe financieringsinstrument voor de visserij en het maritieme beleid.

In het voorjaar van 2014 wordt het Operationeel Programma aan de Europese Commissie voorgelegd en dit vormt de leidraad voor het visserijbeleid in Vlaanderen in de periode 2014-2020. Het is gericht op het implementeren van het vernieuwde GVB. Vlaanderen zet daarbij verder in op het verduurzamen van de visserij.

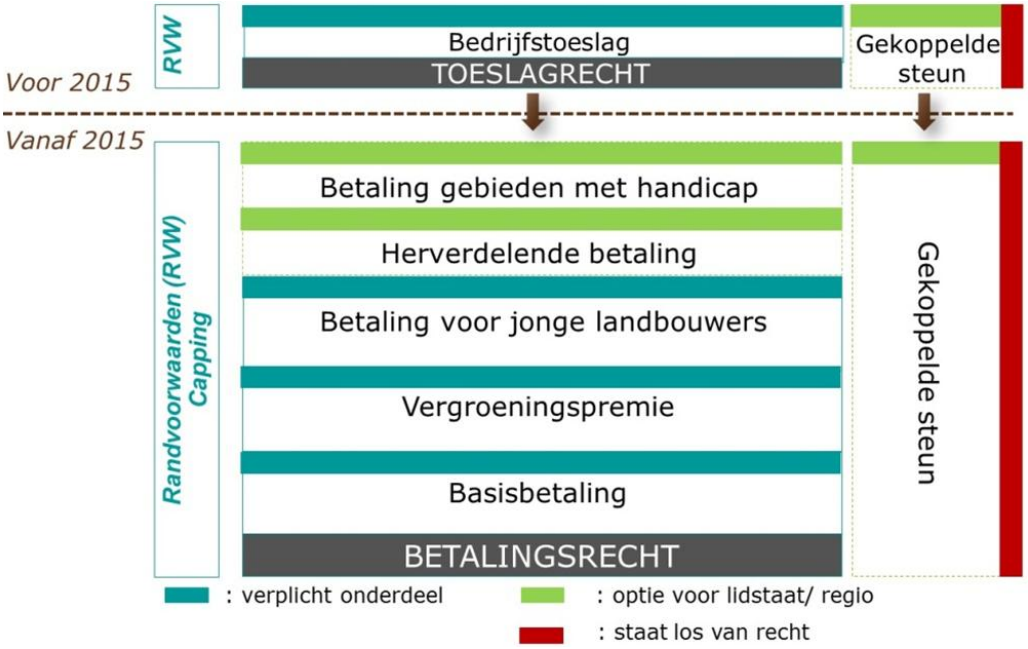
In 2012 heeft de minister-president het Vlaams aquacultuurplatform opgericht. Dat platform bestaat uit een strategische stuurgroep, een aanspreekpunt en een netwerk. Er is een ontwerp van visietekst opgemaakt en deze dient als basis voor het nationaal strategisch plan voor aquacultuur dat begin 2014 bij de Europese Commissie zal worden ingediend. Een werkgroep wetgeving is de belangrijkste knelpunten in de wetgeving aan het oplijsten.

8. Gemeenschappelijk landbouwbeleid na 2014

8.1. Inkomenssteun na 2014

In 2015 houden de bestaande toeslagrechten, de basis voor de bedrijfstoeslag, op te bestaan. De toeslagrechten worden vervangen door nieuwe betalingsrechten, die recht zullen geven op een ontkoppelde directe steunbetaling. Maar in tegenstelling tot vandaag zal die

laatste niet bestaan uit een maar uit meerdere onderdelen: de basisbetaling, de vergroeningspremie, de betaling voor jonge landbouwers enzovoort.

8.2. Marktondersteuning na 2014

De gemeenschappelijke marktordening bevat de voorschriften voor de gemeenschappelijke organisatie van landbouwmarkten en dus het pakket van marktmaatregelen uit het GLB. Dat zijn onder andere producentenorganisaties, brancheorganisaties, interventie, particuliere opslag, uitzonderings- of noodmaatregelen en steun voor specifieke sectoren.

De verordening houdt een verregaande harmonisering, stroomlijning en vereenvoudiging in van bepalingen die voor meerdere sectoren gelden, maar ook een aantal principiële beleidskeuzes.

8.3. PDPO III

Op Europees niveau is er een politiek akkoord over de hoofdlijnen van het meerjarig financieel kader, dat de besteding van de Europese budgetten voor de periode 2014-2020 vastlegt. Er dient nu nog onderhandeld te worden over de toepassingsbepalingen, de zogenaamde uitvoerings- en gedelegeerde handelingen.

De Vlaamse administraties hebben de voorbije maanden hard gewerkt aan de voorbereiding van PDPO III. Eind 2013 zal PDPO III ter goedkeuring ingediend worden bij de Europese commissie.

De focus in PDPO III zal liggen op vier strategische thema's:
– inzetten op jonge landbouwers met het oog op bestendigen van de toekomst van de Vlaamse landbouwsector;
– innovatie en opleiding;
– verhogen van de weerbaarheid en verduurzaming van de landbouwsector in al zijn facetten, zowel ecologisch als economisch;
– versterken van de kwaliteit en vitaliteit van het platteland.

De adviesraden worden hierover momenteel bevraagd, geeft de minister-president de stand van zaken mee.

9. Plattelandsbeleid

Het plattelandsbeleid is een relatief jong beleidsveld dat sinds 2005 expliciet tot de bevoegdheden van een Vlaams minister behoort, maar is volgens de minister-president wel uitgegroeid tot een volwaardig horizontaal beleidsveld.

Op 14 juni 2013 werd het eerste Vlaams plattelandsbeleidsplan met bijhorend actieprogramma aan de Vlaamse Regering medegedeeld. Het actieprogramma focust op de periode 2013-2015 en omvat naast acties vanuit het beleidsveld Plattelandsbeleid ook acties uit andere beleidsvelden en -domeinen.

Het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg, een uniek beleidsdomein- en beleidsniveauoverschrijdend overlegorgaan, formuleert adviezen en beleidsaanbevelingen over aangelegenheden met een belangrijke impact op het platteland.

Met de goedkeuring door de Vlaamse Regering op 19 juli 2013 van het besluit tot uitvoering van het decreet van 7 juni 2013 tot vaststelling van de regels inzake de verdeling van het Vlaams Plattelandsfonds, trad het Vlaams Plattelandsfonds definitief in werking. Aan de hand van eenduidige en objectieve criteria werden vijftig plattelandsgemeenten geselecteerd, gerangschikt naargelang hun fiscale draagkracht en een trekkingsrecht toegewezen. Door het onmiddellijk voorzien van het maximale bedrag van 8 miljoen euro kunnen de vijftig meest landelijke gemeenten in 2013 een beroep doen op financiering uit het Plattelandsfonds.

In 2009 werd het pilootproject 'bestuurskrachtmeting' opgezet in veertien plattelandsgemeenten. Gezien de mooie resultaten en de meerwaarde voor de deelnemende gemeenten is in 2013 een vervolgtraject opgestart met een dertigtal gemeenten.

Er is ook een gebiedsgerichte aanpak, via lokale projecten zoals bijvoorbeeld 'Buurten op den Buiten'. De Vlaamse overheid heeft zich samen met de Koning Boudewijnstichting geëngageerd voor een campagne van drie jaar waarbij ze jaarlijks samen een bedrag van 200.000 euro ter beschikking stellen.

Ook via PDPO II werd aan gebiedsgerichte werking gedaan via as 3 en LEADER. In de periode 2007-2013 werd daarvoor vanuit Vlaanderen 72 miljoen euro geïnvesteerd.

Verder wordt volgens de minister-president aandacht gegeven aan het stimuleren van volkstuinen alsook aan de paardensector. Het Paardenloket staat in voor de uitvoering van het geactualiseerde Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, een meerjarenplan dat de Vlaamse paardenhouderij de nodige zuurstof dient te geven om zich verder duurzaam te kunnen ontwikkelen. De Vlaamse overheid ondersteunt het loket en integreert de werking ervan in het Vlaams plattelandsbeleid.

10. Landbouwadministratie

Het decreet betreffende het landbouw- en visserijbeleid zal op 1 januari 2014 in werking treden. Met het decreet wordt de bestaande regelgeving over het landbouw- en visserijbeleid coherenter en transparanter, waardoor de wetgevingskwaliteit erop vooruitgaat.

Het voorstel van bijzondere wet met betrekking tot de zesde staatshervorming en het voorstel voor een nieuwe financieringswet werden tijdens het zomerreces in het federaal parlement ingediend. De neerslag van die beleids- en organisatorische voorbereiding is te vinden in het groenboek Zesde Staatshervorming.

De Vlaamse Regering zal rond de 100ste verjaardag van de Eerste Wereldoorlog en de periode 2014-2018 allerlei activiteiten opzetten en stimuleren. Vanuit de bevoegdheden Landbouw en Plattelandsbeleid wordt een programma gerealiseerd dat niet alleen de landbouw- plattelands- en voedselsituatie en het beleid in de oorlogsperiode in kaart brengt, maar ook een blik werpt op de situatie 100 jaar later en de verbanden daartussen.

De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij werd in 2008 opgericht met als opdracht te adviseren over landbouw en visserij in de brede zin van het woord. Ook in 2014 zal de minister-president een beroep doen op de deskundige insteek van de SALV bij de opmaak van beleidsinitiatieven die van strategisch belang zijn voor de Vlaamse land- en tuinbouw en visserij, zoals de kansen die het GLB biedt met pijler 2 (PDPO III), de keuzes bij de uitvoering van pijler 1 (inkomensondersteuning, marktondersteuning), de opmaak van het Operationeel Programma voor de visserij enzovoort.

Door het akkoord over de zesde staatshervorming verschuiven de resterende federale landbouwbevoegdheden zoals het landbouwrampenfonds, het Belgisch Interventie- en Restitutiebureau, de pachtwetgeving en het dierenwelzijn naar de deelstaten. Ook de SALV zal moeten inspelen op die nieuwe bevoegdheden.

11. Begroting Landbouw en Visserij

De begroting van de Vlaamse overheid bedraagt ongeveer 27 miljard euro. De begroting van het beleidsdomein Landbouw en Visserij heeft binnen deze begroting met een bedrag van 171,9 miljoen euro een zeer bescheiden aandeel van 0,65 percent.

Behoudens de binnen de Vlaamse Regering afgesproken algemene bepalingen blijft de begroting nagenoeg constant, vat de minister-president samen.

II. BESPREKING

1. Interventies van de leden

De heer *Karlos Callens* maakt na vier jaar een positieve balans op van het landbouwbeleid van de minister. Er blijven wel elementen die niet vlug genoeg gaan of die belangrijk zijn en waar nog heel wat vooruitgang mogelijk is. Daarbij verwijst het lid naar de aquacultuurplatformen, de rondetafel over de wijnbouw, biologische landbouw en administratieve vereenvoudiging.

De schaalvergroting, de producentenorganisaties en de prijsvorming vormen grote uitdagingen voor de landbouwers, die zich volgens de heer Callens ook zorgen maken over de rechtszekerheid van de 750.000 hectare landbouwgebied.

ILVO levert sterk werk voor de landbouw, aldus de spreker. Dat is belangrijk voor het behoud van een blijvende voorsprong op de buitenlandse concurrentie en het aandeel van de landbouw in het bbp.

Minister Bourgeois deed een tijd geleden uitspraken over de promotie van streekproducten in het buitenland, aldus de heer Callens. Uit het antwoord van de minister-president op schriftelijke vragen van hemzelf en de heer Sintobin bleek volgens het lid dat de aanzet voor dit initiatief door de minister-president werd gegeven en niet door minister Bourgeois. Tegen eind 2013 wil de minister-president een samenwerkingsovereenkomst sluiten met de betrokken partijen. Wat is de stand van zaken? Werd er sinds september nog vergaderd? Welke knelpunten moeten nog worden opgelost?

Hongarije heeft aan de Europese Commissie een impactstudie gevraagd over de effecten van het nieuwe GLB op de problematiek van de voedselverliezen. Nederland kondigde

een internationale conferentie aan over het onderwerp en de EU overweegt om 2014 uit te roepen tot het internationaal jaar tegen voedselverspilling. Wat is de stand van zaken van de geplande mededeling van de Europese Commissie?

Tijdens de zomermaanden beloofde de minister steun aan de volkstuinen. In september 2013 zou er een tweede jurydag worden georganiseerd om extra projecten te selecteren. Is er in de begroting 2014 extra geld ingeschreven voor het realiseren van deze projecten? Over hoeveel projecten gaat het? Kan er een overzicht van de projecten worden gegeven?

Eind juni 2013 heeft de minister 150.000 euro uitgetrokken voor kleinschalige plattelandsprojecten in de Vlaamse Rand. Tot 15 september 2013 konden lokale besturen, verenigingen, bedrijven en scholen bij de Vlaamse Landmaatschappij projecten voor een projectsubsidie indienen. Begin oktober 2013 heeft een jury van externe experts zich hierover gebogen. Hoeveel projecten werden er ingediend? Kan er een overzicht van de ingediende projecten en de initiatiefnemers worden gegeven? Wie zetelde in het expertencomité? Welke projecten werden geselecteerd en hoeveel geld krijgt elk project?

Bij de interne stromen van het FIVA merkt de heer Callens dat er voor 2,450 miljoen euro vastleggings- en vereffeningskredieten zijn. Vorig jaar was dat 0 euro. Waar komt deze verhoging vandaan? Gaat het om een verschuiving?

De aanlandingsverplichting en het geleidelijk invoeren van het teruggooiverbod veroorzaken veel moeilijkheden voor de visserij, stelt de heer Callens. Verduurzaming en selectieve vangsttechnieken moeten aan deze problemen tegemoetkomen. Bij boomkorren is vangstscheiding niet zo gemakkelijk. Het lid is tevreden met het actieplan Selectief vissen doet leven. Dat plan is erop gericht om de selectiviteit van de vloot te verhogen. Het tweede project Vistraject helpt hierbij. Dat project zou tegen einde 2013 worden beoordeeld. Zijn er al resultaten van de workshops? Wordt er met de EU-lidstaten werk van gemaakt om een Noordzeeteruggooiatlas op te stellen?

De zeewierteelt heeft economisch potentieel, meent het lid. Enkele weken geleden bleek echter dat de productiekosten te hoog zijn om economisch rendabel te zijn. Verder onderzoek is noodzakelijk. Zijn er projecten om dit verder te onderzoeken?

In de resolutie over de hervorming van het gemeenschappelijk visserijbeleid heeft het Vlaams Parlement volgens het lid op vraag van Open Vld een bepaling opgenomen dat duurzame visserij ook buiten Europa moet worden toegepast. De Europese Commissie beloofde daar iets aan te doen. Wordt hier effectief werk van gemaakt? Welke rol speelt Vlaanderen daarin?

De heer Callens vraagt ook extra inspanningen voor het verbeteren van het imago van zeevissers. Er is voor dit beroep nog weinig belangstelling omdat het een negatief imago heeft en het ook zeer zwaar is. Gaat de minister hieraan iets doen?

De heer *Stefaan Sintobin* kan zich aansluiten bij de positieve vaststelling dat er in de afgelopen jaren heel wat geïnvesteerd is in de land- en tuinbouwsector, zowel financieel als qua ondersteuning. In diverse dossiers zaten de verschillende partijen doorgaans op één lijn, met uitzondering van enkele nuances, merkt het lid op.

De spreker stelt vast dat het aantal dossiers bij Boeren op een Kruispunt helaas blijft stijgen. In de toelichting stelde de minister-president dat andere partners worden betrokken. Wordt de financiële last daardoor beperkter? Het lid beschikt momenteel niet over de meest recente cijfers van het aantal landbouwers dat een beroep doet op Boeren op een Kruispunt, maar vraagt zich wel af of het budget van Boeren op een Kruispunt volstaat om de nood te lenigen.

In de eerstvolgende periode zal de implementatie van het nieuwe Europese landbouwbeleid alle aandacht opeisen. Het is zaak ervoor te zorgen dat de landbouwers daarin voldoende begeleiding krijgen, stelt de heer Sintobin.

Het aantal landbouwbedrijven neemt alsmaar af, terwijl de oppervlakte per bedrijf toeneemt. Deze schaalvergroting doet zich voor in vele sectoren. Het lid leidt er wel uit af dat de echte familiale landbouwbedrijven op termijn zullen verdwijnen.

Het exportverhaal noemt het lid positief, met goede resultaten voor groenten- en aardappelverwerkende bedrijven.

Over het promotie-initiatief van de minister-president dat door minister Bourgeois is gecommuniceerd, wil het lid graag nog meer gedetailleerde informatie. Hij vreest uitstel tot een volgende legislatuur als er nu al sprake is van overleg pas tegen het einde van 2013.

De heer Sintobin hoopt er in de volgende zittingsperiode samen met de minister-president toe bij te dragen dat de commissie zich over dierenwelzijn kan buigen. De spreker vernam dat de minister-president een brief van minister Onkelinx heeft ontvangen over de biggencastratie en vraagt daarover meer informatie.

Over de inplanting van nertsenkwekerijen ziet de heer Sintobin een felle discussie ontstaan. Er is recent een gunstig advies verleend door de bestendige deputatie van West-Vlaanderen, terwijl de gemeente en actiegroepen daartegen ingaan. De beslissing berust intussen bij minister Schauvliege. Wordt ter zake ook overlegd met de minister van Landbouw?

Met de visserij gaat het steeds minder goed, al ziet de minister-president blijkbaar nog een toekomst, aldus de spreker. Het aantal boten is afgenomen tot 83. Het is een zwaar beroep dat zware investeringen vergt en een aantal verplichtingen meebrengt. Recent is daar de aanlandingsverplichting bijgekomen, waarbij de heer Sintobin al eerder vroeg naar de compensaties waarvan altijd sprake is.

Zijn er ook cijfers beschikbaar over aquacultuur? Het lid heeft geen zicht op het aandeel daarvan in het geheel van de visserij.

De heer Sintobin ziet nog uitdagingen voor lopende onderhandelingen, onder meer over het vrijhandelsakkoord tussen Canada en Europa. De mogelijke impact daarvan op Vlaanderen moet worden opgevolgd, waarschuwt het lid.

Over het interbestuurlijk plattelandsoverleg wil hij vooral weten wat de huidige dynamiek en activiteiten zijn.

Tot slot wil de heer Sintobin weten wat men zich moet voorstellen bij activiteiten rond de herdenking van de Groote Oorlog vanuit het bevoegdheidsdomein Landbouw.

Mevrouw *Tinne Rombouts* stelt vast dat de uitvoering van het landbouwbeleid meer dan op schema zit. Het landbouwbeleid kan heel wat resultaten voorleggen, stelt het lid, ondanks de crisis en de nood om daar adequaat en snel op in te spelen binnen de huidige wettelijke mogelijkheden. De minister heeft dat waargemaakt, in overleg met de sector.

Dat het Plattelandsfonds geïnstalleerd is, ondanks de budgettair moeilijke jaren, vindt mevrouw Rombouts positief. Ze noemt het een belangrijk instrument. Iedereen zou liever zien dat er een hoger budget aan kan worden gekoppeld, en dat meer gemeenten ervan kunnen genieten, maar het lid is ervan overtuigd dat daarmee rekening wordt gehouden zodra er ook meer financiële ruimte komt.

Het lid ziet nog een aantal uitdagingen. Het gemeenschappelijk landbouwbeleid en PDPO III vragen een nauwgezette opvolging, zeker gelet op de specifieke kenmerken van de Vlaamse land- en tuinbouw, zodat de middelen naar de landbouwers gaan die ze effectief nodig hebben.

Mevrouw Rombouts vindt het VLIF een belangrijke motor voor de land- en tuinbouw. Is de interpretatie correct dat de VLIF-maatregelen gelijk blijven? Volgens de toelichting bij de begroting zou er een vermindering van toelagen aan het VLIF zijn, als gevolg van de saldoberekening bij de overgang van 2013 naar 2014 en de inschrijving van toelagen voor het FIVA van 2,450 miljoen euro. Mevrouw Rombouts vraagt hier meer duiding bij. De agrobusinessindustrie behoudt in crisistijden zijn cruciale positie. Vlaanderen kan daarop bouwen en dus moet men de landbouwsector te allen prijze blijven verdedigen. Daartoe zijn investeringen nodig, ook in moeilijke tijden. Zelfs tijdens de crisis blijven de investeringen doorlopen. De budgetten voor VLIF zijn daarin van levensbelang, stipt het lid aan.

Het is de uitdrukkelijke bedoeling om de doorlooptijden nog te verkorten. Voor bedrijven die investeren, zijn vlotte doorlooptijden en snelle ondersteuning belangrijk. Het lid krijgt toch nog signalen dat sommige dossiers wat meer tijd in beslag nemen. Wat is de doorlooptijd momenteel? Welke knelpunten zijn er en situeren ze zich vooral op dossierbehandelingsniveau of op budgettair vlak.

De zesde staatshervorming zal ook voor landbouw de juiste keuzes vergen, stelt het lid. Er is sterk gepleit voor de overheveling van bepaalde bevoegdheden, omdat er de voorbije jaren op Vlaams niveau soms hindernissen waren wegens het ontbreken van de volledige bevoegdheid. Het lid hoopt dat met de overheveling van de bedoelde bevoegdheden, waar de commissie voor heeft gepleit, ten volle gewerkt kan worden aan de nieuwe beleidsdomeinen.

Het landbouwbedrijf is ook volgens mevrouw Rombouts een kruispunt van vele domeinen. Naast de specifieke landbouwaspecten, zijn er raakpunten met veel beleidsdomeinen: voedselproductie, tewerkstelling, de maatschappelijke positie ten aanzien van de omgeving en in het kader van de zorg, de functie inzake landschaps- en natuurbeheer, in de discussie over het klimaat enzovoort. Landbouwers worden dus niet voor niets ondernemers in het kwadraat genoemd, stelt het lid. Een grote uitdaging blijft dat op vandaag het beleid en de administratie nog te zeer sectoraal gericht zijn. Al doet de administratie landbouw zijn uiterste best om alle discussies mee te voeren, er zijn procesbegeleiders in het kwadraat nodig om ook inzake de meest technische en complexe materies de landbouwers optimaal te kunnen begeleiden. Hoe kan men andere administraties meer landbouwgevoelig maken en de procesbegeleiding optimaliseren? Er zijn goede instrumenten voorhanden, maar toch zijn er nog uitdagingen, zo blijkt als er processen starten, stelt mevrouw Rombouts.

In 2013 is voor het derde jaar op rij een Intern Actieplan Ondernemerschap opgesteld. Hoeveel verschillende administraties zijn daarbij betrokken? Welke fundamentele punten komen erin naar voren? Zijn er nog knelpunten uit gebleken?

De heer *Jos De Meyer* merkt op dat zelfs de voorzitter van de grootste landbouworganisatie van Vlaanderen lovende woorden had voor het landbouwbeleid van de voorbije vijf jaar.

De heer De Meyer vindt de actie van de minister-president, in samenwerking met ILVO, ter bestrijding van arbeidsongevallen in de land- en tuinbouwsector een positieve zaak. Het lid stipt terloops aan dat in Wallonië vier mensen deze acties opvolgen. Welke mogelijkheden zijn er qua budget en personeel binnen ILVO? Hoe wordt die actie in 2014 opgevolgd?

Ook de heer De Meyer ziet de opvolging van het gemeenschappelijk landbouwbeleid als de grootste uitdaging voor de volgende jaren. Over PDPO III verwachten de adviesraden zeer intensieve communicatie zodat de overgangsmaatregelen gekend zijn.

Het lid las dat opnieuw 3 miljard euro EU-landbouwgeld verkeerd werd besteed in de Europese Unie. Doet het fenomeen zich ook voor in Vlaanderen?

De heer *Jan Verfaillie* is blij met het Plattelandsfonds en de vrij eenvoudige administratieve procedure die eraan is gekoppeld. De regels zijn intussen gekend en gemeenten die eronder ressorteren, kunnen projecten indienen. Er wordt een formulier opgemaakt, waarna maximaal twee jaar later de verantwoordingsstukken moeten worden ingediend. Het lid noemt het een voorbeeld van administratieve vereenvoudiging.

Ook de heer Verfaillie vraagt naar de brief van federaal minister Onkelinx over de castratie van biggen. Heeft het nog zin dat deze beslissing op federaal niveau wordt genomen, gezien het feit dat de federale overheid vanaf de volgende legislatuur niet langer bevoegd is voor dierenwelzijn?

De heer Verfaillie wil in verband met de rondetafelconferentie over de arbeidsveiligheid in land- en tuinbouw extra toelichting krijgen over de aankondigde maatregelen. De cijfers over arbeidsongevallen in het algemeen en dodelijke arbeidsongevallen in het bijzonder zijn verontrustend. In Frankrijk zijn er dertien arbeidsongevallen op 100.000 arbeidsplaatsen, in Duitsland dertig en in Vlaanderen veertig.

VILT publiceerde een artikel over de Belgische konijnensector waarin staat dat Vlaanderen inzake konijnenvlees maar voor 17 percent zelfvoorzienend zou zijn. Wordt er een actie- of informatieprogramma opgezet?

De heer *Jurgen Vanlerberghe* is van oordeel dat in de afgelopen legislatuur de landbouwsector het niet altijd gemakkelijk heeft gehad. De Vlaamse Regering trachtte met specifieke maatregelen bij te sturen, zonder te vergeten dat de Vlaamse landbouwsector onderworpen is aan de evoluties van de wereldeconomie. In de beleidsbrief wordt teruggeblikt op de voorbije legislatuur. Het lid meent echter dat men ook vooruit moet kijken. Een belangrijke uitdaging voor de landbouw, naast de economische marktomstandigheden, is volgens de heer Vanlerberghe de verduurzaming. In het MIRA-rapport van 2012 staat dat de milieudruk door de landbouw daalde tot en met 2008, maar daarna opnieuw steeg. Er zal daar sterker op ingezet moeten worden en de investeringssteun door VLIF en de PDPO-maatregelen zullen gemonitord moeten worden op hun milieu-impact. De ambitie moet erin bestaan het percentage van 45 percent milieugerelateerde VLIF-investeringssteun fors te verhogen, aldus het lid.

Het is volgens de spreker verwonderlijk dat er in deze beleidsbrief, in tegenstelling tot vorig jaar, geen paragraaf is opgenomen in verband met de mestproblematiek. Men zou kunnen zeggen dat dit een bevoegdheid van de minister van Leefmilieu is, maar dat was vorig jaar ook zo. Om de landbouw als economische actor een dienst te bewijzen, moet er inzake de mestproblematiek een tandje worden bijgestoken. De heer Vanlerberghe zou hierover graag meer duidelijkheid hebben.

Over de volkstuinen staat in de beleidsbrief vermeld dat een tweede juryronde wordt voorbereid, als er bij de opmaak van de begroting 2014 bijkomende budgetten worden gevonden. Zijn die budgetten effectief gevonden?

Het lid zou ook de reactie van de minister-president willen kennen op de uitspraken uit de visserijsector en de culinaire wereld dat het gevoerde beleid en de oproep om op een duur-

zame wijze lokale vis te gebruiken haaks staat op het pas bereikte akkoord met Vietnam over de invoer van pangasius.

Mevrouw *Tine Eerlingen* stelt vast dat het gevoerde beleid wordt voortgezet, en is daar tevreden mee. Maar een langetermijnvisie, waar het beleid ook op afgestemd wordt, is eveneens belangrijk. Vandaar dat de spreker betreurt dat geen werk meer wordt gemaakt van het transitieproject.

De beleidsbrief is vooral een evaluatie van de legislatuur. De goede realisaties mogen voor mevrouw Eerlingen in de verf gezet worden, maar er ligt evenwel ook nog werk op de plank. Ze krijgt de indruk dat alles wordt gefocust op de uitwerking van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Maar ook andere projecten verdienen de nodige aandacht, aldus mevrouw Eerlingen.

Vorig jaar werd in het kader van het transitieproject een systeemanalyse gemaakt. Die is afgerond en omgezet in een transformatieproject waarbij Boerenbond en FEVIA zouden proberen om een stappenplan te ontwikkelen. Het is volgens het lid belangrijk dat er een echte transitie komt, want er komen grote uitdagingen af op de landbouwers, want ze staan onder druk door de stijging van de energieprijzen en de milieueisen. Transitie kan voor mevrouw Eerlingen niet enkel uit een technologische oplossing bestaan. Er moet ook een mentaliteitswijziging op lange termijn komen. Is er nog aan het stappenplan van het transformatieproces gewerkt? Wat zijn de resultaten? Zijn er nog acties gepland om dit thema op de agenda te plaatsen? Zo ja, met welke partners?

Het areaal voor biologische teelten neemt langzaam toe, stelt mevrouw Eerlingen vast. De omschakelperiode vormt voor velen evenwel een onoverkoombare financiële barrière. Gedurende twee jaar moet er worden voldaan aan de vereisten van de biologische landbouw, zonder dat de producten met een meerwaarde kunnen worden verkocht. Daardoor komen deze landbouwers in de omschakelperiode ook niet in aanmerking voor bepaalde VLIF-steun. Wat is de reactie van minister? Agro-ecologisch onderzoek blijft volgens de sector vrij beperkt. Kan er meer onderzoek naar biologische teelten gebeuren?

Mevrouw Eerlingen herhaalt haar vraag van vorig jaar – waar toen geen antwoord op kwam – of biologische landbouw in het onderwijscurriculum kan worden opgenomen. Kan dit worden toegelicht?

Dierenwelzijn moet volgens N-VA onder leefmilieu ressorteren, maakt mevrouw Eerlingen duidelijk. Bij de bespreking van het groenboek zal worden aangekaart dat de optie om dit bij leefmilieu onder te brengen niet werd opgenomen. De meeste verworvenheden op het gebied van dierenwelzijn zijn er gekomen toen het federaal niet bij landbouw was ingedeeld. In Vlaanderen zijn er een aantal zaken in verband met dierenwelzijn verbeterd, meestal als gevolg van de implementatie van Europese regelgeving. Zolang er een economische factor meespeelt, wordt dierenwelzijn daaraan ondergeschikt. Om een evenwicht te bereiken, is het volgens het lid logisch om het toezicht bij een andere instantie onder te brengen. In de beleidsbrief staat pluimvee in stuks vermeld en varkens als eenheden. Dit is de weergave van een productiefactor en is weinig respectvol, aldus de spreker.

De alternatieven voor de chirurgische castratie van biggen werden recent in de commissie en de plenaire vergadering besproken. De minister ondersteunt verder onderzoek naar het voorkomen van berengeur bij intacte beren. Mevrouw Eerlingen vindt dat een goede zaak. De federale minister van Volksgezondheid heeft een koninklijk besluit klaar om vanaf 1 januari 2018 de chirurgische castratie van biggen te verbieden. De gewesten moeten hierover eerst nog hun advies geven. De sector ging een engagement aan om dit vrijwillig te realiseren tegen 2018. Heeft de minister-president de adviesvraag al ontvangen? Wat is de timing om het advies uit te brengen en wie zal er betrokken worden? Wat is de inhoud

van het KB en hoe zal het advies luiden? Hoe kan de minister-president er mee voor zorgen dat de veehouders tegen 2018 het KB kunnen naleven? Het is niet evident dat vlees in het buitenland te verkopen. Worden er acties opgezet om dit concurrentienadeel op te vangen? Dus ook het economische aspect is voor haar belangrijk, beklemtoont mevrouw Eerlingen.

In verband met de korte keten wordt er veel gewerkt in werkgroepen. De korte keten zal in verschillende maatregelen van PDPO III worden ondersteund. Er wordt hierbij aan VLIF-steun voor investeringen en opleidingen gedacht, een mogelijke opstart van een operationele groep in het kader van het Europees partnerschap voor innovatie en advies in het kader van bedrijfsadviessystemen. Wordt de projectmatige benadering van de quick-wins vervangen door een algemeen beleid met langetermijnprojecten? Het lid hoopt dat er voldoende middelen worden gereserveerd zodat het systeem op grotere schaal kan worden verspreid. Er zou een brochure zijn opgesteld waarin de voorwaarden voor VLIF-steun voor korteketenactiviteiten worden toegelicht. Voor producenten was het niet altijd even duidelijk wat al dan niet kon. Mevrouw Eerlingen informeert waar de brochure consulteerbaar is.

De Food Pilot van het ILVO doet interessant innovatief pilootonderzoek, bijvoorbeeld met een innovatieve fruitpers, maar blijkbaar kunnen kleine landbouwers daar moeilijk een beroep op doen, stelt het lid. De Food Pilot is voornamelijk gericht op de industrie en grote en middelgrote ondernemingen. Bepaalde toepassingen zouden echter ook voor individuele landbouwers interessant kunnen zijn, stelt de spreker. Die beperking zou voortvloeien uit de beheersovereenkomst met ILVO. Zou deze kunnen worden aangepast? Of is dat al binnen de huidige beheersovereenkomst mogelijk?

De landbouwsector heeft belangrijke inspanningen geleverd om de milieu-impact te beperken. Toch zijn er voor veel meetpunten nog overschrijdingen van de nitraatnorm. Dat is moeilijk te verbeteren als de veestapel uitbreidt. Zo zal de veestapel van melkvee waarschijnlijk nog vergroten. Hoe zal dit in evenwicht worden gebracht?

Mevrouw Eerlingen is tevreden met het erosieplan. Maatregelen in verband met biodiversiteit zijn veel effectiever als ze gebiedsgericht worden toegepast. Wil de minister daar verder werk van maken? Wat is de impact van het project waarbij landbouwers kunnen intekenen om bijvriendelijke groenbedekkers in te zaaien? Vorig jaar waren er 3200 landbouwers die 4,5 percent van de oppervlakte vertegenwoordigden. Kent het programma dit jaar evenveel succes? Wordt er bestudeerd wat de bijdrage van de maatregelen is voor de biodiversiteit? Zijn er nog andere maatregelen?

De minister leverde volgens mevrouw Eerlingen belangrijke inspanningen bij de bespreking van het GLB. De subsidies vanuit Europa dalen, zoals verwacht. Bij de PDPO III-maatregelen bestaat de vrees dat die vooral voor de landbouw bestemd zijn en weinig voor het platteland. Ook VVSG betreurt deze invulling, aldus de spreker. Kan de minister dit toelichten?

Mevrouw Eerlingen is van oordeel dat de minister de landbouwsector zeer genegen is. Hij heeft oog voor innovatie van de sector, maar het lid stelt dat landbouw niet alleen technisch moet worden bekeken. Er moet ook een langetermijnvisie zijn. Het beleid van de minister bouwt te lang voort op de gekende zekerheden en is iets te weinig toekomstgericht, om zo de uitdagingen van de landbouwsector aan te pakken.

Mevrouw *Els Robeyns* is van oordeel dat de minister in de afgelopen vijf jaar in moeilijke omstandigheden een positief verschil heeft kunnen maken. In de komende maanden gaat de aandacht naar de overgang en de begeleiding naar het nieuwe GLB. Vooral de hervor-

ming van de inkomens- en marktsteun en het nieuwe plattelandsontwikkelingsprogramma zullen daarin centraal staan.

De schaalvergroting van de land- en tuinbouw neemt jaarlijks toe. Dat is het gevolg van de economische realiteit. Wil dat zeggen dat de traditionele familiale landbouw op termijn zal verdwijnen? Mevrouw Robeyns zou dit betreuren. De verjonging en opvolging in de landbouwbedrijven moeten worden gestimuleerd en verzekerd.

De VLAM heeft in 2013 zijn exportwerking sterk uitgebreid. Dat is positief, aldus het lid. Het duurzaam karakter van de export mag niet uit het oog worden verloren. De veralgemeende toepassing van de geïntegreerde gewasbescherming in 2014 is een zeer belangrijk element in de duurzame landbouw. Ze hoopt dat de stelling in de beleidsbrief, dat de land- en tuinbouwers hierop zijn voorbereid, correct is.

Mevrouw Robeyns vindt het nieuwe initiatief, dat samen met minister Bourgeois werd opgezet, voor de promotie van de Vlaamse gastronomie in het buitenland, een goede zaak. Kan daar meer concrete informatie over verstrekt worden?

In de beleidsbrief ontbreekt het risicobeheer en de mogelijkheid tot verzekering van bepaalde risico's. Het is niet gemakkelijk om een dergelijk product te ontwikkelen, maar de spreker wil weten of hieraan nog wordt gewerkt?

De uitbouw van het wijnbouwbeleid is evenmin in de beleidsbrief opgenomen. Wat is hier de stand van zaken?

Mevrouw Robeyns benadrukt het belang van Boeren op een Kruispunt. De cijfers over de begeleiding door de vzw stijgen elk jaar. 80 percent van de aangemelde bedrijven is na begeleiding nog steeds actief. Het is belangrijk dat die werking ondersteund blijft. De verdoken armoede op het platteland blijft een onderschat probleem. Dit zou volgens het lid met de andere ministers moeten worden besproken en structureel worden aangepakt.

Tot slot laat mevrouw Robeyns zich positief uit over de aanpak van voedselverliezen.

De heer *Stefaan Sintobin* gaat in op de tussenkomst van mevrouw Eerlingen. Het lid staat versteld over de ingenomen standpunten. Het lijkt alsof N-VA in de oppositie zit. De heer Sintobin wil dan ook van de minister-president weten of dit standpunt ook ingenomen wordt door de N-VA-ministers. Hij kan zich niet herinneren dat andere volksvertegenwoordigers van N-VA tijdens deze legislatuur dergelijke groene standpunten innamen. Is dit het standpunt van de coalitiepartner van de minister-president? Gaat de minister-president de N-VA-ministers in voorkomend geval tot de orde roepen? Het lijkt alsof Vlaams Belang en Open Vld, gelet op hun uiteenzetting, in de meerderheid zitten. De landbouwers en landbouworganisaties zijn volgens het lid niet gelukkig met dit N-VA-standpunt. De heer Sintobin vindt dat deze werkwijze afbreuk doet aan het werk van de minister-president en de meerderheid.

In verband met het ggo-dossier wil de heer Sintobin weten of hierin nog een evolutie is, want er zijn hierover momenteel weer heel wat maatschappelijke discussies.

Een blijvend pijnpunt is de prijzenproblematiek. De spreker wil hierover meer duiding van de minister-president.

De handel in pangasius betekent ook omzet voor de haven van Zeebrugge, stelt de heer Sintobin. Hij vraagt zich ook af in welke mate de reportage van Terzake een overtrokken beeld geeft, want professor Sorgeloos nam dan weer een totaal ander standpunt in. Wie

heeft er gelijk: de media of professor Sorgeloos? De sterkte van de eigen vis is de kwaliteit en de veiligheid. Wat is de reactie van de minister-president?

Mevrouw *Tine Eerlingen* wil benadrukken dat ze in haar tussenkomst herhaaldelijk stelde dat ze het beleid van de minister goed vindt. Er zijn wel een aantal toekomstige aandachtspunten die ze onder de aandacht wou brengen. Op één punt verschilt men echter van mening. Het transitieproject gaat over de landbouw op lange termijn, langer dan tien, twintig jaar. Dat proces moet op gang worden getrokken, aldus het lid.

2. Antwoorden van de minister-president

Minister-president *Kris Peeters* is erkentelijk voor de uitgesproken waardering voor het gevoerde landbouw-, tuinbouw- en visserijbeleid in deze legislatuur, dat werd gevoerd in moeilijke omstandigheden. Hij is het er evenwel niet mee eens dat er geen langetermijnvisie zou zijn. Er is het nieuwe Europese beleid, en er zijn strategische plannen, bijvoorbeeld voor de varkenshouderij.

De tewerkstelling van mensen wordt uitgedrukt in voltijdequivalenten, merkt de spreker op. De minister-president begrijpt niet waar de opmerking van mevrouw Eerlingen over het vermelden van pluimvee in stuks en varkens als eenheden vandaan komt, zeker niet als men dit aan dierenwelzijn koppelt. De minister-president deelt het standpunt van N-VA niet over het onderbrengen van dierenwelzijn bij leefmilieu. Het zal de volgende Vlaamse Regering zijn die daarover oordeelt. Hij kijkt wel uit naar de standpunten daarover van de landbouworganisaties. Landbouw zette zwaar in op dierenwelzijn en met resultaat. Het groenboek is besproken in de Vlaamse Regering, maar het is aan het Vlaams Parlement om er andere pistes aan toe te voegen, stelt de minister-president.

De relevantie van het langetermijnbeleid tegen 2040-2050 is niet groot genoeg om er actuele problemen mee aan te pakken of om zich over in de beleidsbrief opgenomen langetermijnvisies uit te spreken. In verband met transitie is al heel wat werk verricht en dat wordt nu verder geconcretiseerd. Met de biosector is er een strategisch plan afgesproken. De minister-president heeft de indruk dat de door mevrouw Eerlingen geformuleerde opmerkingen gebaseerd zijn op onvolledige informatie.

In verband met de promotie van de Vlaamse gastronomie in het buitenland heeft de minister-president voor het zomerreces een initiatief genomen om alle betrokkenen samen te brengen om na te gaan hoe de Vlaamse gastronomie en de streekproducten beter in beeld gebracht kunnen worden in het buitenland. Het is een initiatief dat samen met minister Bourgeois werd opgezet. Ondertussen zijn er al heel wat gesprekken gevoerd tussen de betrokken partijen (Horeca Vlaanderen, Vlaanderen Lekkerland, Toerisme Vlaanderen, F.I.T., FEVIA en VLAM), om een structurele samenwerking tot stand te brengen. Er is een ontwerp van samenwerkingsprotocol uitgewerkt waar inmiddels alle partijen achter staan. Dat zal tijdens een vergadering op 2 december 2013 met alle betrokken partijen afgerond worden, waarna het initiatief bekend zal worden gemaakt. Bedoeling is om tijdens buitenlandse missies en activiteiten van de verschillende partners ook de Vlaamse gastronomie uitdrukkelijk in beeld te brengen. De Vlaamse gastronomie kan een troef zijn om naast toeristen ook buitenlandse ondernemers aan te trekken, meent de spreker.

Hongarije heeft op Europees niveau een studie gevraagd over de impact van het nieuwe GLB op de problematiek van voedselverliezen. De EU zou 2014 uitroepen als het jaar van de voedselverspilling. De minister-president verwijst hiervoor naar het antwoord op een vraag om uitleg van de heer Vandaele, behandeld in de commissie op 2 oktober 2013. Er zijn een aantal maatregelen in uitvoering, zowel in de primaire sector als in het ketenoverleg, in de distributie en binnen de Vlaamse overheid zelf. Daarnaast verwijst de minister-president naar de samenwerking op Europees niveau en de instanties die bezig

zijn met armoedebestrijding en sociale economie. In PDPO III zal er extra aandacht zijn voor armoedebestrijding, vult de spreker aan.

Er is een verdeling van de subsidies voor volkstuinen van 300.000 euro over 25 volkstuinprojecten. Dat is naar schatting goed voor meer dan 400 bijkomende tuintjes en een uitbreiding van het volkstuinareaal in Vlaanderen met meer dan 10 hectare. De oproep kende een groot succes. Daardoor werd er in september een tweede jureringsdag gehouden. Hiervoor werd een bijkomend budget van 234.000 euro uitgetrokken. De resultaten van de tweede jureringsdag zullen binnenkort worden bekendgemaakt. In de begroting van 2014 is een budget ingeschreven voor een nieuwe oproep voor volkstuinen.

Voor de 150.000 euro voor plattelandsprojecten in de Vlaamse Rand werden er zeven projecten ingediend. De jury bestond uit een vijftal externe experten. De projecten worden beoordeeld aan de hand van de selectiecriteria die in het reglement opgenomen zijn. Ten eerste: het project draagt bij tot de realisatie van een of meerdere pijlers in de Vlaamse Rand zoals beschreven in Over de Rand. Ten tweede: de uitvoering gebeurt bij voorkeur door samenwerking van meerdere partners. Ten derde: het project stimuleert de betrokkenheid van diverse actoren en bewoners. Ten vierde: het project heeft een voorbeeldfunctie. Ten vijfde: het project is innovatief. Tot slot: het project is realiseerbaar op korte termijn. De jury is aan de afronding toe van de beoordeling en de beslissing over de toewijzing van de middelen wordt weldra bekendgemaakt.

Het FIVA beschikt jaarlijks over een machtiging van ongeveer 3 miljoen euro om tegemoetkomingen aan nieuwe dossiers te kunnen vastleggen. Deze machtiging wordt verdeeld over een vijftal onderwerpen: algemene werkingskosten, subsidies visserijprojecten, investeringssteun en andere tegemoetkomingen, waarborgen en projectsteun aan het Eigen Vermogen ILVO. Voor het uitvoeren van de betalingen ontvangt FIVA jaarlijks een toelage van het Vlaams Gewest. Bij de begrotingsopmaak wordt een raming gemaakt van de vereiste betalingskredieten ten gevolge van de machtiging van dat jaar, aangevuld met de vereiste betalingskredieten ten gevolge van de machtigingen van de voorgaande jaren. Bij het FIVA worden tegemoetkomingen vastgelegd die nog hetzelfde jaar dienen uitbetaald te worden, maar ook tegemoetkomingen die over meerdere jaren dienen te worden uitbetaald, zoals rentesubsidies tot 10 jaar en proefprojecten over meerdere jaren. Voor investeringsprojecten geldt normaliter een uitvoeringstermijn van 2 jaar. Het overgedragen saldo is enerzijds opgebouwd uit dossiers die vertraging hebben opgelopen ten opzichte van de geraamde uitvoering en anderzijds uit zogenaamde restvastleggingen. In voorkomend geval wordt bij de begrotingsopmaak hiermee rekening gehouden door een intering op het overgedragen saldo voor te stellen.

Het actieplan ‘Selectief vissen doet leven’ is gepubliceerd en staat op de website van het Departement Landbouw en Visserij. In de nabije toekomst zal een weblink een update van de acties in uitvoering weergeven. Voor het einde van 2013 zal voor Vlaanderen de discardatlas klaar zijn en zullen de eerste besluiten getrokken kunnen worden. Er zullen rates (de verhouding van het gewicht van de teruggooi ten opzichte van het totale gewicht) voor 2012 beschikbaar zijn. Inmiddels is een dergelijke oefening bezig in de verschillende Europese landen en op recent overleg is met een groep lidstaten afgesproken om het studiewerk samen te leggen en gezamenlijk te werken aan een Noordzeediscardatlas. Partners in dit project zijn België, Nederland, Frankrijk, Engeland, Schotland, Zweden, Denemarken en Duitsland en de Europese adviesinstanties met betrekking tot de stocks. Dat moet een te gedifferentieerde aanpak tussen de diverse lidstaten voorkomen.

Er is momenteel geen zeewierteelt in Vlaanderen, verduidelijkt de minister-president. In het ontwerp marien ruimtelijk plan heeft Vlaanderen gevraagd meer maricultuur toe te laten en dat zowel binnen als buiten de windmolenparken. Dat zou zowel onderzoek als ontwikkeling van onder andere zeewierteelt mogelijk moeten maken. Het is nog niet be-

kend welke opmerkingen uit de bevraging meegenomen worden in het definitief marien ruimtelijk plan.

Bij de hervorming van het gemeenschappelijk visserijbeleid kwam ook de externe dimensie aan bod, licht de minister-president toe. In de conclusies van de Raad Landbouw en Visserij van 19 maart 2012 werd benadrukt dat in de externe dimensie dezelfde beginselen moeten worden gevolgd en dezelfde normen voor visserijbeheer moeten worden bevorderd die ook binnen de EU-wateren worden gehanteerd. Dat betekent dat de vangstmogelijkheden in externe akkoorden steeds gebaseerd moeten zijn op het best mogelijke wetenschappelijke advies en wordt gestreefd naar een maximale duurzame opbrengst. Bij het externe visserijbeleid onderhandelt de EU in naam van de lidstaten met derde landen en vertegenwoordigt de Europese Commissie de EU op internationale fora. In de conclusies van de Raad engageert de EU zich om de acties in het kader van de Verenigde Naties, de VN Voedsel- en Landbouworganisatie en andere multilaterale fora op te voeren met als doel te zorgen voor duurzame visserij, het behoud van de mariene biodiversiteit wereldwijd en voor de bescherming van het mariene milieu. Vlaanderen onderschrijft de principes met betrekking tot het externe visserijbeleid zoals bepaald binnen de Raad van maart 2012 en ziet erop toe dat die in onderhandelingen met derde landen zo nauwgezet mogelijk gevolgd worden.

Voor het bevorderen van het imago van het visserijberoep is de hoofdopdracht het stimuleren van de duurzaamheid van de visserij. Vandaar de blijvende aandacht, naast uiteraard het ecologisch aspect, voor de rentabiliteit en het sociaal aspect van het vissersberoep. In dat verband zijn er onder andere initiatieven gericht op de werkomstandigheden en vooral de veiligheid aan boord. Daarnaast heeft het maatschappelijk convenant van 30 augustus 2011, dat werd ondertekend door de sector, het Departement Landbouw en Visserij, ILVO en Natuurpunt tot doel een breder maatschappelijk draagvlak te creëren. Aan de sociale aspecten van het beroep wordt de nodige aandacht besteed in het overleg tussen werkgevers- en werknemersorganisaties. Ook het visserijonderwijs speelt een belangrijke rol bij de verbetering van het imago en wordt door het convenant gesensibiliseerd. Vaak worden inspanningen met betrekking tot het imago tenietgedaan door een te negatieve communicatie vanuit de sector. Om het imago te verbeteren, moet de sector duurzaam zijn en er positief over communiceren, stelt de minister-president.

In het verleden werd de familiale landbouw al besproken, situeert de minister-president. Er is een schaalvergroting, modernisering en verbreding aan de gang. De professionalisering gaat vaak hand in hand met de keuze voor een vennootschap. Er zijn echter ook vennootschappen met een familiaal karakter, merkt de spreker op. Er heerst soms de verkeerde veronderstelling dat schaalvergroting en professionalisering betekenen dat het niet meer gaat over familiale bedrijven, stelt de minister-president. Uit de resultaten van de landbouwtelling van mei 2012 van de FOD Economie blijkt dat het aantal rechtspersonen in vergelijking met 2001 met liefst 69 percent is gestegen. Aangezien de tewerkgestelden bij vennootschappen als niet-familiaal beschouwd worden, daalt het totale aantal familiale arbeidskrachten, uitgedrukt in vte, terwijl er een stijging is van het aantal niet-familiale arbeidskrachten. Er verandert dus eigenlijk niet veel. Het begrip familiaal bedrijf definieren, is bijzonder moeilijk en de evolutie ervan beoordelen evenzeer, aldus de minister-president. Het feit dat de professionalisering in de sector toeneemt en steeds meer land- en tuinbouwers kiezen voor een vennootschapsvorm, betekent nog niet dat het familiaal karakter verdwijnt. De minister-president pleit ervoor om de familiale bedrijven professioneel te organiseren en te ondersteunen.

Voor de financiering van Boeren op een Kruispunt verwijst de minister-president naar het antwoord op de schriftelijke vraag van de heer Vanlerberghe van 20 september 2013. Van 1 januari 2013 tot en met 31 oktober 2013 werden er voor de nieuwe aanmeldingen 311

bezoeken afgelegd bij 128 nieuwe gezinnen en de psychologen legden 112 bezoeken af bij 47 gezinnen.

Het aantal aanmeldingen blijft statistisch gelijk, maar de ernst van de aangemelde zaken stijgt. Er zijn meer quasi niet te redden bedrijven. Er zijn meer psychologische problemen, tot zelfmoordpogingen toe, en er zijn meer conflicten in families en met zakenpartners die evolueren tot zware juridische procedures, schetst de minister-president. Het budget is sluitend en het laat een continuering van de huidige werking toe. Door het goedgekeurde project faillissementspreventie van Boerenbond, SBB, Innovatiesteunpunt en Boeren op een Kruispunt kan men zich focussen, samen met de beroepsorganisaties, op het voorkomen van faillissementen. Heel wat dossiers vragen een langdurige begeleiding. Bedoeling van Boeren op een Kruispunt is om boeren en tuinders bij crisismomenten weer op de juiste weg te helpen en niet om hen voor de rest van de loopbaan te begeleiden. Er zijn interne afspraken nodig om dossiers ook te kunnen afhandelen. De doorverwijzing naar de klassieke kanalen is noodzakelijk, want de specifieke deskundigheid is daar ruim aanwezig.

Over de castratie van biggen heeft de minister-president een brief ontvangen van minister van Volksgezondheid Onkelinx, met daarbij een ontwerp van KB met een eenzijdig verbod op chirurgische castratie van biggen in België vanaf 2018. Dat verbod gaat verder dan de Europese regelgeving die castratie van biggen toelaat tijdens de eerste levensweek. De sector en de hele Europese varkensketen hebben enkele jaren geleden een vrijwillig engagement genomen om de chirurgische castratie van biggen te bannen tegen 2018. De minister-president liet heel wat onderzoek verrichten naar alternatieven voor de chirurgische castratie van biggen. De twee meest waardevolle alternatieven zijn de immunovaccinatie, een chemische castratie door toediening van Improvac, en het houden van intacte beren. Er zijn met beide alternatieven wel nog problemen van acceptatie door de markt. Zo worden de met Improvac gecastreerde varkens niet aanvaard door de Duitse markt, met het argument dat een lichaamsvreemde stof werd toegediend. Het werken met intacte beren vergt een goede detectie op de slachtlijn. Ook dat systeem staat nog niet helemaal op punt, waardoor de distributiesector zich terughoudend opstelt. Er is een werkgroep opgericht waarin vertegenwoordigers van de hele keten vertegenwoordigd zijn, enerzijds om deze acceptatieproblemen te trachten op te lossen en anderzijds om de alternatieven verder op punt te stellen en zelfs nieuwe alternatieven te bekijken.

Het KB van minister Onkelinx staat hier volgens de minister-president totaal los van en houdt er helemaal geen rekening mee. Inmiddels is het KB voor een eerste maal ter sprake gebracht tijdens de permanente werkgroep van de Interministeriële Conferentie Landbouw. Tot verwondering van de vertegenwoordigers van het Vlaamse en het Waalse Gewest hebben de federale vertegenwoordigers aangegeven dat er over het ontwerp-KB geen overleg heeft plaatsgevonden met de betrokken stakeholders, noch met de Raad voor Dierenwelzijn. Het lijkt logisch dat Vlaanderen dat overleg met de sector alsnog organiseert. De minister-president wil hier absoluut mee verder gaan en zal na overleg in de Vlaamse Regering mevrouw Onkelinx laten weten dat hij dit overleg alle kansen wil geven.

In Vlaanderen zijn er zestien aquacultuurbedrijven, voornamelijk in open vijversystemen, schetst de minister-president. Er zitten wel een aantal nieuwe projecten met recirculatiesystemen voor water in de pijplijn. In België worden zestig mensen tewerkgesteld in de aquacultuursector. Over de productie zijn er geen betrouwbare cijfers gekend. België kreeg een uitzondering voor het rapporteren van cijfers aan de EU omwille van de beperktheid van de Belgische aquacultuursector.

Binnen het IPO werden in deze regeerperiode al zes thema's besproken. Per themagroep worden er ongeveer zeven vergaderingen belegd. De uitkomst van een themagroep is het formuleren van een advies, het uitgeven van een voorbeeldenboek of het plannen van bij-

komende acties. Op 17 april 2012 keurde het bestuurlijk overleg de start van drie nieuwe thema's goed: lokale voedselstrategieën, hernieuwbare energie en economische activiteiten.

In het kader van de Groote Oorlog werken het beleidsdomein Landbouw en Visserij en het Interfacultair Centrum voor Agrarische Geschiedenis van de KU Leuven nauw samen om een programma te realiseren naar aanleiding van de herdenking van de Groote Oorlog, een kerninitiatief van de Vlaamse Regering. De zusterorganisatie vzw Centrum Agrarische Geschiedenis ondersteunt mee de publieksactiviteiten. Ze ontwikkelen een pakket activiteiten waarbij de evolutie van de landbouw- en de visserijsector tijdens deze periode centraal staat, alsook de ontwikkelingen op het vlak van voedselvoorziening. In oorlogstijden is voedselproductie en -distributie immers zeer belangrijk. Op dergelijke momenten is de bevolking zich sterk bewust van het belang van een degelijke voedselvoorziening en een performante organisatie van de landbouwproductie. Ook de ontwikkeling van land- en tuinbouw na de oorlog, de rol bij de heropbouw en het opnieuw vruchtbaar maken van de bodem komen aan bod. Daarbij wordt aandacht besteed aan de toestand in heel Vlaanderen en dus niet alleen in de frontstreek. In de VLM-begroting 2014 is een budget van 180.000 euro voorzien voor een project van het CAG: 'Wereldoorlog I en de wederopbouw van de plattelandseconomie in de Westhoek'. Ook vanuit PDPO II gaat er aandacht naar de Groote Oorlog, met onder meer projecten in het Meetjesland en het noorden van de provincie Antwerpen.

Er is al verschillende jaren een stijging van de gemiddelde financiële impact van de VLIF-steunaanvragen van land- en tuinbouwproducenten, deelt de minister-president mee. Om hieraan tegemoet te komen, werd de VLIF-vastleggingsmachtiging telkens verhoogd. Dat heeft uiteraard een effect op de benodigde betalingskredieten waardoor de dotatie globaal steeg de laatste jaren. Om aan de betalingsverplichtingen 2013 te kunnen voldoen, werd ingestemd met 18 miljoen euro extra betalingsmiddelen voor het VLIF in 2013. Mochten deze extra middelen door omstandigheden toch niet nodig zijn voor de betalingen van 2013, dan kan daar een oplossing voor worden gevonden.

Het aantal aanvragen voor VLIF-steun, evenals het investeringsvolume, bleef de voorbije jaren hoog. Voor de jaren 2010, 2011 en 2012 waren er respectievelijk 3535, 3634 en 3196 aanvragen. De gemiddelde doorlooptijd bedroeg in 2008 nog 391 dagen en was teruggebracht tot 330 dagen in 2010, wat aangeeft dat in die jaren een forse inhaalbeweging werd doorgevoerd. De behandelingstijd in 2012 bedroeg 324 dagen, maar is in 2013 terug opgelopen tot meer dan 380 dagen. Een van de redenen voor het oplopen zijn de vier adhoccrisismaatregelen zoals de overbruggingskredieten voor alle sectoren, specifiek voor de varkenshouderij, EHEC en de pukkelpopstorm. De Raad van State heeft in 2012 bovendien voor 1379 dossiers over zonnepanelen beslist dat deze herzien moesten worden en voorzien van aangepaste steunpercentages, wat een equivalent is van vier à vijf maanden werk. Er wordt verder gewerkt om de doorlooptijd te doen dalen.

De minister gaat ervan uit dat er bij de bespreking van het groenboek in de commissie, en meer bepaald over het al dan niet onderbrengen van dierenwelzijn bij landbouw, uitgebreid van gedachten zal worden gewisseld. De volgende regering zal daarover beslissen. De minister-president heeft weinig argumenten gehoord voor het onderbrengen van dierenwelzijn bij leefmilieu. Vele facetten van het dierenwelzijn zijn zo nauw met landbouw verbonden dat hij persoonlijk niet goed begrijpt dat er wordt gepleit om dit bij leefmilieu onder te brengen, tenzij men zich laat leiden door argumenten die onvoldoende rekening houden met de landbouwactiviteiten. Hij hoopt dat de discussie niet emotioneel zal worden gevoerd. Nu de standpunten van iedereen duidelijk zijn, kan dit het beslechten van de discussie vergemakkelijken, besluit de minister-president.

In het Intern Actieplan Ondernemerschap is een van de belangrijkste aandachtspunten de actie 'landbouwers: ondernemers in het kwadraat'. Het is een horizontaal thema over alle entiteiten van het beleidsdomein, met als doel land- en tuinbouwers te wijzen op het belang van professioneel ondernemerschap, hen daartoe te sensibiliseren en te ondersteunen. Het zit dan ook als rode draad verweven in vele acties in alle entiteiten. Een van de speerpunten van het Intern Actieplan Ondernemerschap is het e-loket, met promotieactiviteiten rond het gebruik ervan, de uitbreiding van de functionele mogelijkheden voor de landbouwer voor de verzamelaanvraag en andere aangifteprocedures en het inleiden van aanvragen voor investerings- en vestigingssteun. Het is duidelijk dat het e-loket en de beschikbare bedrijfsgegevens steeds meer gebruikt worden in de bedrijfsvoering en meer professioneel ondernemerschap stimuleren. Er wordt bijvoorbeeld ook gewerkt aan het voorbereiden van innovatiebeleid als positieve stimulans voor de sector. Daarbij wordt gespeurd naar overheidsacties die kunnen bijdragen om deze bedrijven tot een hoger niveau van competitiviteit en duurzaamheid te tillen. Op basis van een verkenning van de behoeften en belemmeringen ligt de focus daarbij in eerste instantie op grond, kapitaal en onafhankelijk advies.

Er verschenen in de media artikels over een verslag van de Europese Rekenkamer over de besteding van de Europese middelen. De landbouwbetalingen van Vlaanderen worden daar niet in vermeld. In dat rapport wordt onder meer het gekende probleem van de te grote error rates in de PDPO II-programma's aangekaart. Hoewel Vlaanderen niet direct gevat is, is dit een aandachtspunt die de administratie wel meeneemt in haar werking en zeker nader bekijkt in de programmering van de maatregelen voor PDPO III.

Er werd al een aantal malen onderstreept dat de landbouw in het Europees beleid en PDPO III centraal moet worden gesteld. Het platteland kan worden meegenomen in de mate dat het landbouwgerelateerd is. Het subsidiëren van touwtrekkersgroepen, petanque enzovoort, hoe sympathiek ook, komt daar niet voor in aanmerking, merkt de minister-president op.

De administratie zal over de overgangsbepalingen van PDPO II naar PDPO III via diverse kanalen communiceren. Dat zal dus zowel gebeuren via de website, de nieuwsflash als persberichten, maar ook naar aanleiding van overleg met de landbouworganisaties. Op de beursstand op Agribex 2013 zullen experten van de Vlaamse administratie aanwezig zijn om alle vragen van landbouwers te beantwoorden.

Over arbeidsveiligheid werd een rondetafelgesprek georganiseerd. Arbeidsveiligheid in de landbouw moet snel en goed worden aangepakt. Er werden demonstratieprojecten gelanceerd in verband met duurzame landbouw. Daar werd 1 miljoen euro voor vrijgemaakt. Doel was nieuwe praktijken en technieken bekend te maken. In 2013 zullen nog middelen vrijgemaakt worden voor twee demonstratieprojecten in verband met preventiemaatregelen in de land- en tuinbouw.

Er werd een campagne 'landbouw zonder kleerscheuren' gelanceerd. De campagne is uitgewerkt door PreventAgri, het Vlaamse studie- en begeleidingsorgaan voor arbeidsveiligheid in de land- en tuinbouw, dat vanuit ILVO opereert. In het kader van de realisatie van het voorlichtingsplan zullen voorlichtingsdiensten van het departement Landbouw en Visserij speciale aandacht besteden aan arbeidsveiligheid. Voor individuele adviesverlening over arbeidsveiligheid op bedrijfsniveau zullen er nieuwe financieringsmogelijkheden in het kader van het bedrijfsadviessysteem komen. Binnen ILVO worden via het project PreventAgri middelen ingeschreven voor arbeidsveiligheid. Op dit project is een personeelslid van niveau A actief. Daarnaast worden er demonstratieprojecten gefinancierd in verband met arbeidsveiligheid. De projecten zijn nog niet goedgekeurd, maar er zal hiervoor 150.000 à 200.000 euro worden uitgetrokken.

Het handelsakkoord tussen de Europese Unie en Canada blijkt na een eerste analyse mogelijke positieve gevolgen voor Europa te kunnen hebben voor de export van kaas. Canada heeft een extra aantal invoermogelijkheden gekregen voor varkens- en rundvlees. Voor varkensvlees worden er weinig problemen verwacht, gelet op de zeer sterke concurrentiële positie van de Europese sector. Het contingent voor rundvlees zou problematischer kunnen zijn, hoewel de Europese Commissie bedong dat het enkel om hormonenvrij vlees kan gaan. In Canada is het namelijk gebruikelijk dat rundvlees gekweekt wordt met toediening van hormonen.

De verduurzaming van de landbouw is een constante zorg voor het beleid, stelt de minister-president. Er is geen paragraaf over mest voorzien, omdat de mestproblematiek een bevoegdheid is van de minister van Leefmilieu. In de vorige beleidsbrief waren een aantal nieuwe elementen opgenomen, waaronder de waterkwaliteitsgroepen, die nu gewoon doorlopen en dus niet werden herhaald.

In de konijnenkweek wordt het parksysteem ondersteund. Het is een voorbeeld dat dierenwelzijn nauw aansluit bij landbouw. Dat systeem gaat verder dan het federale beleid inzake dierenwelzijn. Het wordt via het VLIF ondersteund en er is daarover overleg met de sector.

De minister-president weerlegt nogmaals de stelling dat zijn beleid geen langetermijnvisie heeft. Het transitieproject is afgerond en wordt momenteel geconcretiseerd. Zo is er voor het nieuwe Europese beleid een langetermijnvisie en voor de varkenssector en de biolandbouw zijn er strategische plannen. De door mevrouw Eerlingen aangehaalde problemen in verband met de overgang naar de biolandbouw zijn de minister niet bekend. Daarbij de indruk wekken dat dit niet goed wordt aangepakt, gaat voor de minister-president te ver. Aangezien alles goed onderhandeld en overlegd werd, gaat hij ervan uit dat er zich geen grote problemen aandienen. Mocht dat toch het geval zijn, zal hij daar onmiddellijk werk van maken.

Vanuit landbouw wordt er onder meer door het VLIF ondersteuning gegeven om initiatieven zoals amoniakvrije stallen mogelijk te maken, om zo mee te werken aan het verminderen van de landbouwimpact op het milieu. De minister is geen voorstander van de afbouw van de veestapel. Er moet meer ecologisch gewerkt worden, maar discussies over de sanering van de sector zijn voor de minister verleden tijd.

Het cijfermateriaal over groenvoorzieningen binnen beheersovereenkomsten in het kader van het PDPO zal de minister opvragen.

Schaalvergroting betekent niet automatisch het verdwijnen van de familiale landbouw. Vele families zetten de activiteiten verder in vennootschapsvorm, beklemtoont de minister-president.

Door de zesde staatshervorming komen er een aantal bevoegdheden bij zoals het landbouwrampenfonds. Het is niet aangewezen om voor risicobeheer nu snel nog maatregelen te nemen. Een aantal maatregelen die genomen werden, sloegen niet echt aan. Als het landbouwrampenfonds een Vlaamse bevoegdheid is, kunnen een aantal beleidsmaatregelen worden getroffen.

De wijnbouw is een dynamische sector en maakt deel uit van het reguliere beleid, stelt de minister-president.

Minister Crevits heeft in Vietnam samen met de haven van Zeebrugge een akkoord gesloten over de overslag van pangasius, schetst de minister-president. Het akkoord heeft als eerste doel om de import van pangasius volledig via Zeebrugge te laten verlopen, wat

uiteraard een goede zaak is voor de haven van Zeebrugge. Daarover is volgens de minister-president door bepaalde actoren blijkbaar gecommuniceerd zonder volledig inzicht in het doel van de overeenkomst. Het is niet de bedoeling om de in de Noordzee gevangen vis te verdringen. De Vlaamse Visveiling heeft laten verstaan dat de veiling niet betrokken is geweest bij het akkoord en er ook geen commercialisering van pangasius zal gebeuren. Over de kwaliteitscontrole zijn er in Vietnam een aantal afspraken gemaakt omdat het om de Europese markt gaat. De promotie van de Vlaamse vis zal ook voortgezet worden, besluit de minister-president.

3. Reacties van de leden

Mevrouw *Tine Eerlingen* meent dat haar tussenkomst verkeerd begrepen is. Ze vindt de beleidsbrief goed en heeft dat ook gezegd. De vorige beleidsbrief was zeer gedetailleerd. Het daarin geschetste beleid wordt voortgezet, dus dat is voor het lid verhelderend. De langetermijnvisie gaat volgens de spreker inderdaad over de termijn tot 2040. Het GBL beschouwt zij eerder als beleid op de middellange termijn. Dat is zeer belangrijk om continuiteit tot stand te brengen. Het is het laatste jaar van de legislatuur, dus mevrouw Eerlingen wou de langetermijnvisie als aandachtspunt meegeven. Maar dat betekent niet dat zij het gevoerde beleid niet zou steunen.

De heer *Stefaan Sintobin* is tevreden dat er een negatief advies zal worden uitgebracht over het ontwerp KB van minister Onkelinx over de castratie van biggen. Alle actoren moeten betrokken blijven. Volgens het lid moet het initiatief waarschijnlijk gekaderd worden in de aanloop naar de verkiezingen. De dag van de aankondiging was ook dag van het dierenwelzijn.

De heer Sintobin had ook graag bijkomende informatie gekregen over de nertsenkwekerij in West-Vlaanderen.

Het pangasiusakkoord is een goede zaak voor de haven van Zeebrugge, aldus de heer Sintobin. Het dossier mag wel niet voor imagoschade zorgen voor de sector. Het was beter geweest dat er ook een vertegenwoordiger van het kabinet van de minister-president in Terzake aanwezig was geweest.

Mevrouw Eerlingen krabbelt wel wat terug maar ze stelde dat de minister geen visie heeft, stelt de heer Sintobin. Of dit nu over de korte of lange termijn gaat, is volgens hem niet relevant. Haar tussenkomst was eigenlijk een motie van wantrouwen. De discussie zal in de plenaire vergadering worden voortgezet. De heer Sintobin gaat ermee akkoord dat de discussie over het onderbrengen van de bevoegdheid dierenwelzijn bij leefmilieu of landbouw door de volgende Vlaamse Regering moet worden beslecht. De tussenkomst van mevrouw Eerlingen ging echter over meer. Zal de minister-president de N-VA-ministers aanspreken over deze onenigheid tussen de meerderheidspartijen? Zal er in het meerderheidsoverleg tussen de fracties hierover worden gesproken?

De heer *Karlos Callens* wil extra aandacht vragen voor de varkenssector. De prijzen zijn weer sterk gedaald. Het lid verwijst naar een groot bedrijf voor kunstmatige inseminatie dat recent failliet ging, doordat de facturen niet werden betaald door de varkenshouders omdat die zelf in financiële problemen zitten. In West-Vlaanderen zouden ook een aantal mestverwerkers in de problemen verkeren, waardoor er moeilijkheden kunnen ontstaan bij de mestverwerking. De heer Callens vraagt de minister om dit van nabij op te volgen.

De landbouwsector blijft een belangrijke sector, beklemtoont de heer Callens. Er worden duizenden mensen tewerkgesteld in de sector van de diepvriesgroenten. Dus ook de positieve zaken binnen de landbouw moeten onder de aandacht worden gebracht.

Mevrouw *Tinne Rombouts* concludeert dat de meeste reacties over het gevoerde beleid positief waren. De minister speelt kort op de bal indien nodig, maar heeft ook een langetermijnvisie. Het lid is tevreden dat de minister erkent dat het dalen van de doorlooptijden voor VLIF-dossiers een belangrijk aandachtspunt blijft. Mevrouw Rombouts is dankbaar dat de minister-president duidelijk aangeeft dat voor dierenwelzijn de keuzes worden gemaakt op basis van feiten en argumenten. Op basis van die gegevens kan dierenwelzijn worden ondergebracht bij landbouw, stelt de spreker. Landbouwers werken dagelijks met dieren. De manier waarop met dieren wordt omgegaan, is ook voor hen belangrijk. Stellen dat in een landbouwbedrijf economie primeert op dierenwelzijn is geen goede weergave van de realiteit. Een landbouwer heeft er geen baat bij dat zijn dieren lijden. Een landbouwbedrijf is een kruispunt van verschillende maatschappelijke uitdagingen. Het is een uitdaging voor de overheid om over de sectoren heen te denken en te werken. Het lid hoopt dat de minister dit meegeeft aan zijn collega-ministers. Zo kunnen maximaal winwinsituaties gerealiseerd worden, besluit mevrouw Rombouts.

De heer *Jos De Meyer* vindt de gegevens over de besteding van de Europese landbouwmiddelen een goed rapport voor de Vlaamse landbouwers en de landbouwadministratie. Deze middelen worden correct en efficiënt aangewend. De discussie over dierenwelzijn dreigt emotioneel te worden, is het lid van oordeel. Indien men echt resultaten wil, dan heeft men beslissingen nodig die door de sector gedragen worden. Hij onderschrijft ook de zorg om verdere aandacht te hebben voor de varkenshouderij, want deze sector heeft het momenteel zeer moeilijk.

4. Bijkomend antwoord van de minister-president

Minister-president *Kris Peeters* heeft nog geen gelegenheid gehad om met minister Schauvliege te spreken over de nertsenkwekerij.

In antwoord op de opmerkingen van de heer Sintobin met betrekking tot het draagvlak voor de beleidsbrief binnen de meerderheid, antwoord de minister-president dat de beleidsbrieven door de Vlaamse Regering worden besproken. Al de coalitiepartners hadden de mogelijkheid om te reageren. Er werden geen opmerkingen geformuleerd die niet opgenomen zijn in de teksten, maakt de minister-president duidelijk.

De economische situatie in de varkenssector wordt op de voet gevolgd, stipt de minister-president aan, want het is de belangrijkste sector van de Vlaamse land- en tuinbouw. De Vlaamse varkenssector is immers verantwoordelijk voor 1 percent van de wereldproductie.

III. INDICATIEVE STEMMING

De aan de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid toegewezen onderdelen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014 worden indicatief aangenomen met 5 stemmen bij 3 onthoudingen.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Tine EERLINGEN
Stefaan SINTOBIN,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AGNAS	Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur
bbp	bruto binnenlands product
CAG	Centrum Agrarische Geschiedenis
EFMZV	Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij
EVF	Europees Visserijfonds
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
FEVIA	Federatie Voedingsindustrie
F.I.T.	Flanders Investment & Trade (= Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen)
FIVA	Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector
FOD	Federale Overheidsdienst
ggo	genetisch gemodificeerd organisme
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
GMO	gemeenschappelijke marktordening
GVB	gemeenschappelijk visserijbeleid
ILVO	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
IPM	integrated pest management
IPO	Interbestuurlijk Plattelandsoverleg
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
KB	koninklijk besluit
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale
LER	landbouweffectenrapport
LIS	landbouwimpactstudie
MAP	Mestactieplan
MIRA	Milieurapport Vlaanderen
PDPO	Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling
SALK	Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat
SALV	Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij
VILT	Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw
VLAM	Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
VLIF	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
vte	voltijdequivalent
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten